



A Tej Terméktanács Kiemelt Pártoló Tagjai:



TEJ SZAKMAKÖZI SZERVEZET ÉS TERMÉKTANÁCS



1115 Budapest,
Bartók Béla út 152/c.



Telefon:
+36-1-203-1450



tejtermek@tejtermek.hu
www.tejtermek.hu



Szervezeti hírek	3. oldal
Tisztújítás 2023	3. oldal
Tej Terméktanács – Vitafort Zrt. közös sajtóközlemény	3. oldal
GVH ágazati vizsgálat	5. oldal
Közösségi marketing	6. oldal
Rögös túró pályázat	6. oldal
Tej Világnap	6. oldal
Beszámoló a Közösségi Marketing Alap felhasználásáról	7. oldal
"A tej? Az tej." kampány folytatása	7. oldal
Gyomaendrődi Sajt- és Túrófesztivál	7. oldal
Magyar Hónap	7. oldal
Iskolai edukációs roadshow	8. oldal
Közösségi média	8. oldal
Tejpiaci információk	9–15. oldal
Áralakulás	9. oldal
Termelés, felvásárlás	11. oldal
Kereskedelem	12. oldal
Termelési alapok	15. oldal
Ágazati hírek	16. oldal
EU tejpiaci helyzet	16. oldal
Rövid távú előrejelzés (kivonat)	17. oldal
Tej- és Tejtermék Munkacsoport – Európai Unió	18. oldal
Európai Zöld Megállapodás	18. oldal
Riasztási és Együttműködési Hálózat – 2022. évi jelentés	19. oldal
Magyar Élelmiszerkönyv – Tejtermék irányelvek	20. oldal
KAP Monitoring Bizottság	20. oldal
Tej Terméktanács pályázat	20. oldal
Ökogazdálkodás – Műhelymunka	20. oldal
Jogszabályok	21. oldal
Hazai jogszabályok	21. oldal
Közlemények	22. oldal
EU jogszabályok	23. oldal
Pályázatok	24. oldal
Kiemelt Pártoló Tagok	25. oldal
Kereskedelmi és Hitelbank Zrt.	25. oldal
Vitafort Zrt.	26. oldal

TISZTÚJÍTÁS 2023

2023 szeptemberében kerülnek megrendezésre a Tej Terméktanács tisztújító választásai, melyek keretében új küldöttek, új elnökségi tagok, valamint új Társelnökök megválasztására kerül sor. A tisztújítás keretében kerül sor továbbá az Ellenőrző Bizottság és az Ügyvezető igazgató megválasztására is.

Az Elnökség a 2023. június 14-i ülésén kijelölte a tejtermelői régiókat és meghatározta a régióként megválasztható küldöttek számát, valamint határozatban döntött a feldolgozói és kereskedői tagok esetében a piaci részesedés aránya szerinti képviseleti létszámról.

A Titkárság az Elnökség döntésének megfelelően megkezdte a tisztújító választásokkal kapcsolatos munkát, a küldöttválasztó taggyűlésekre és értekezletekre szóló meghívók a helyszínek és dátumok pontosítását követően elektronikus és postai úton is megküldésre kerülnek tagjaink részére.

A tejtermelői küldöttválasztó taggyűlések időpontjai és helyszínei az alábbiak:

RÉGIÓ	VÁRMEGYÉK	IDŐPONT	HELYSZÍN
Észak-Dunántúl	Fejér Komárom-Esztergom Veszprém	augusztus 28. (hétfő) 10.00 óra	8000 Székesfehérvár, Kadocska u. 3. (Fejér Megyei Teszőv)
Észak-Alföld	Szabolcs-Szatmár-Bereg Hajdú-Bihar Jász-Nagykun-Szolnok	augusztus 31. (csütörtök) 10.00 óra	4085 Hajdúnánás, Fő út 9. (Tedej Zrt.)
Észak és Közép-Magyarország	Pest Nógrád Heves Borsod-Abaúj-Zemplén	augusztus 31. (csütörtök) 14.00 óra	3395 Demjén, 0183/5. hrsz. (Egri Korona Borház)
Nyugat-Dunántúl	Győr-Moson-Sopron Vas Zala	szeptember 4. (hétfő) 11.00 óra	3942 Mihályi, Hunyadi u. 3. (Mihályi Faluház)
Dél-Dunántúl	Baranya Tolna Somogy	szeptember 5. (kedd) 11.00 óra	7400 Kaposvár, Izzó u. 9. (Fino-Food Kft.)
Dél-Alföld	Békés Csongrád-Csanád Bács-Kiskun	szeptember 6. (szerda) 11.00 óra	6800 Hódmezővásárhely, Aranyág kert 71. (472-es út, 195-ös km-szelvény, a Hód-Mezőgazda Zrt. konferenciaterme)

TEJ TERMÉKTANÁCS – VITAFORT ZRT. KÖZÖS SAJTÓKÖZLEMÉNY

Dabas, 2023. június 6. – A tej pozitív tulajdonságai miatt, valamint, hogy felhívják az emberek figyelmét a kalciumbevitel fontosságára, az ENSZ Mezőgazdasági és Élelmezési Világszervezete (FAO) június 1-jét jelölte meg a Tej Világnapjának. Ezen a napon tisztelgünk az egyik legfontosabb és legsokoldalúbb alapélelmiszerünk és mindaz előtt, amivel a tejágazat hozzájárul az emberiség megfelelő táplálkozásához, a fenntarthatósághoz, a gazdasági fejlődéshez és az egészséghöz.

Az idei évben a VitaFORT Első Takarmánygyártó és Forgalmazó Zrt. Országos Szakmai Partnertalálkozója és a Tej Terméktanács Tej Világnapi rendezvénye 2023. június 6-án közösen került megszervezésre.

Dr. Felkai Beáta Olga élelmiszerlánc-felügyeletért felelős helyettes államtitkár kiemelte, hogy a tejtermékgyártás az egyik leghangsúlyosabb, hazai alapanyagot feldolgozó szakágazat az élelmiszeriparban. Ennek további erősítéséhez anyagi és szabályozási segítséget is igyekszik biztosítani a szaktárca. A helyettes államtitkár ismertette az eddigi támogatási sajátosságokat és felhívta a figyelmet a tervezett jövőbeli lehetőségekre.

Egy friss kutatás eredményeként a tejágazat innovációs értékei és lehetőségei is előtérbe kerültek, így ennek kiaknázása is elsőbbséget élvez. A tejtermékgyártás eredményessége a magas minőségű és nagy hozzáadott értéket képviselő termékek előállításának és értékesítésének a függvénye, így Felkai Beáta felhívta a figyelmet a KMÉ-ben rejlő lehetőségekre és az eddigi tejtermékes védjegy eredményekre és kitért a Magyar Élelmiszerkönyv várható változásaira is.

Szűcs Zsuzsanna, a Magyar Dietetikusok Országos Szövetségének elnöke – többek között – elmondta, hogy a táplálkozás témája, a személyes tapasztalatok, élmények miatt rendkívül involváló. A személyes érintettség miatt a felhasználók igyekeznek a témában minél több általuk hitelesnek tartott információt összegyűjteni. Óriási körülöttünk az információmennyiség – egy kutatás szerint naponta 86 új klinikai vizsgálat és 11 meta-analízis eredménye jelenik meg a médiában – illetve az online közösségek kiemelten fontos forrásai a „peer-to-peer” tájékozódásnak. A laikus közösségek mellett a főbb információ-források az egészségügyi szakértők, celeb guruk, valamint a gasztro-bloggerek. A fenti óriási, sokszor szüretlen információ miatt gyakori a tévhitek terjedése, ami krónikus betegségek, hiányállapotok kialakulásához vezethet. Fontos, hogy keressük a hiteles táplálkozási információ forrásokat, mint amilyen az MDOSZ és az OKOSTÁNYÉR táplálkozási ajánlás. A tejjel kapcsolatban bizonyítékokon alapuló információért keressék a Tej az tej kampányt, ami az MDOSZ és a TTT közötti együttműködésben valósul meg.

Detre Miklós elnökhelyettes köszöntőjében hangsúlyozta, hogy a Magyar Államkincstár a vármegyei kormányhivatalokkal együttműködésben mindent elkövet, hogy a támogatásra jogosultak számára a lehető leggyorsabban teljesüljenek a kifizetések. A tavalyi évben minden korábbinál nagyobb összeget, 1010 milliárdot fizetett ki a kincstár, s az idei évben is már 672 milliárdot juttatott el a kedvezményezetteknek. A „tejes” jogcímek kapcsán kiemelte, hogy a termeléshez kötött tejhasznú tehéntámogatások 99%-ban kifizetettek, továbbá, hogy sikerrel zárult a tejágazat szerkezetátalakítását kísérő állatjóléti támogatás benyújtási időszaka, 600 kérelem érkezett 358000 állatra. Az iskolatej programról az elnökhelyettes elmondta, hogy a 2017/2018-as és a 2021/2022-es tanév között tej és tejtermékekkel ellátott gyermekek és intézmények száma évről évre emelkedett. Az említett időszakban a gyermekek száma 437 ezerről 446 ezerre nőtt, míg az iskolatej programban résztvevő intézmények száma 2508 db-ról 2751-re emelkedett. A kifizetett támogatások összege pedig mindeközben 4 Mrd Ft-ról 4,7 Mrd Ft-ra nőtt. Végül minden gazdálkodó figyelmébe ajánlotta a kincstár által fejlesztett ügyfélbarát alkalmazást, a mobilGazdát, amit mindeztidőig 23 ezren töltöttek le, gyorsítva és könnyítve az ügymenetet mind az ügyfél, mind pedig az ügyintéző oldalán.

Idén már a második alkalom, hogy az országos szakmai napunk a Tej Világnapjának is otthont ad – mondta el **Kulik Zoltán, a Vitafort vezérigazgatója**. A Vitafort legrangosabb Országos Partnertalálkozóján közel félszáz nagy üzemi partner vesz részt, döntő többségben a nagyüzemi tejtermelő gazdaságok vezetői és munkatársai. A vezérigazgató hangsúlyozta, hogy a Vitafort Zrt. tevékenységének több mint 50 százalékát a tejtermelő ágazat takarmányozása teszi ki, ezzel a magyar tejelő szarvasmarha takarmányozás piacvezetői. A tejágazatban az elmúlt időszakban tapasztalt óriási kilengések (a felvásárlási árak az elmúlt öt hónapban 25%-kal estek), még fontosabbá teszik az innovatív termékfejlesztéseket és a szoros partnerkapcsolatokból adódó információ átadást. A Vitafort stratégiai ágazatként tekint a tejtermelőkre. Bízik abban, hogy hosszútávon Magyarország kedvező pozícióba kerülhet az európai tejtermelő országok között, mivel a termeléshez adottak az optimális nagyüzemi keretek, tej hozamunkban az EU élmezőnyébe tartozunk.

A Vitafort Zrt. idén szeptemberben közel 20 millió eurós új takarmányüzemi beruházást ad át, amely Közép-Európa legmodernebb fejlesztéseként tovább erősíti a tejtermelő nagyüzemek részére gyártott speciális termékek versenyképes termelését.

Kulik Zoltán elmondta, hogy a Vitafort már több mint 10 évvel ezelőtt kötött stratégiai együttműködési megállapodást a Tej Terméktanáccsal. A kiemelt pártoló tagságuk keretében az eltelt időszakban számos szakmai kereskedelmi és hivatalos platformon közösen léptek fel a hazai tejtermelő ágazat fejlesztése, jövője és érdekképviselése érdekében.

Istvánfalvi Miklós, a Tej Terméktanács elnöke a tejpiaci helyzet kapcsán elmondta, hogy a hazai piaci folyamatok lekövetik az európai trendeket: ami a spot, majd az EU piacán történik, az 2-4 hónapon belül törvényszerűen bekövetkezik nálunk is. Az EU-27 átlagára január óta csökken, míg a felvásárlása emelkedik. A piacok volatilitását és kitettségünket szemlélteti, hogy a hazai tejár három hónap alatt közel 16%-ot, míg a kiviteli ár 6 hónap alatt 55%-ot esett. A tavalyi aszály és az önköltség növekedése okán tejfelvásárlásunk csökkenése továbbra is nagy, jelenleg havi szinten 5-7%-os. Bizakodásra adhat okot, hogy az olasz – külföldi eredetű – tejek spot ára május közepétől növekedésnek indult. A Terméktanács elnöke felhívta a jelenlévők figyelmét arra, hogy a tejjel kapcsolatos tévhitek okán mindenki csak hiteles forrásból tájékozódjon.

Szautner Péter, a Tej Terméktanács társelnöke megjegyezte, rendkívül fontos lenne, hogy a hazai tejtermék fogyasztás az utóbbi időszak csökkenése után minél hamarabb volumenben is növekedésnek induljon, ennek egyik feltétele, hogy a háztartások reáljövedelme ne csökkenjen. A tej és tejtermékek piacán az utóbbi hónapokban már elkezdődött lassú költség és árkonszolidáció okán bízunk benne, hogy a háztartások tej és tejtermékfogyasztása – az árnövekedés megállása, illetve számos termékkategóriában már csökkenő árak hatására – rövidesen visszarendeződhet a korábbi szintekre. A mostani európai tejpiaci helyzetből egyértelműen az következik, hogy a hazai tejszektor – szintisztán piaci okokból – masszívan hozzá fog járulni az infláció csökkenéséhez. Az élelmiszerinfláció további csökkentése érdekében azonban fontos lenne az EU-szinten magasnak számító, fogyasztást terhelő vagy árbevételhez kötött adók mérséklése. A feldolgozóiparnak ugyanakkor ebben az időszakban sem szabad leállnia a fejlesztésekkel és beruházásokkal, hogy mind volumenben, mind pedig minőségben és termékvalasztkban növelni tudja versenyképességét a hazai és a megcélzott export piacokon, de itt kell megemlítenünk a fenntarthatósággal kapcsolatos fejlesztéseket, amelyek mind gazdaságilag, mind pedig a fogyasztói elvárások miatt egyre inkább előtérbe kerülnek, de ide tartozik a tavalyi évben tapasztalt energiaválság által is előtérbe került fenntartható, megújuló forrásból származó energiatermelés is. A munkaerőpiaci feszültségeket is kezelni kell, különös tekintettel a szaktudással bíró munkaerő, élelmiszeripari mérnökök, szakmunkások és technikusok helyzetére. A feldolgozó versenyképességet növelni kell, hiszen nincs más választásunk, mint gazdaságosan termelve a hazai fogyasztók számára korszerű, fenntartható, innovatív és nem utolsósorban megfizethető tejtermékeket a boltok polcaira tenni.

GVH ÁGAZATI VIZSGÁLAT

Július 13-án lezárult a Gazdasági Versenyhivatal 2023. január 20-án indított gyorsított ágazati vizsgálata a tej és tejtermékek piacán, amelynek célja az élelmiszerdrágulás okainak elemzése és az infláció megugrása mögött álló – a versenyjogot érintő – esetleges okok feltárása volt.

A vizsgálat eredményeit összefoglaló jelentéstervezetet a GVH április 20-án bocsátotta egy hónapos társadalmi konzultációra. Az elemzés megállapításai alapján a versenyhatóság szakértői hat javaslatot fogalmaztak meg az infláció csökkentése érdekében, úgy mint a nyerstej alapárprognózis felülvizsgálata, az élelmiszer árstop tekintetében szakmai konzultációs segítség, online árfigyelő rendszer fejlesztése és üzemeltetése, a növényi italok árképzése, fogyasztásuk ösztönzése, a fenntartható csomagolás ösztönzése, valamint folyamatos versenyhivatali fellépések.

A véleményezési időszak alatt, április 26-án a GVH öt szakmai szervezettel, köztük a Tej Terméktanáccsal, valamint az Agrárminisztériummal egyeztetette a javaslatokat, majd május 17-én a Terméktanácsot érintő pont kapcsán kétoldalú megbeszélés zajlott a GVH és a Terméktanács vezetői között a nyerstej alapárprognózis módszertanának felülvizsgálata tárgyában.

A társadalmi konzultációra nyitva álló időszak alatt öt szervezet nyújtotta be álláspontját, az észrevételeket a GVH – az alapárprognózis kivételével – anonim módon összegezte és arról a végleges jelentés közzétételkor egy összefoglalót is megjelentetett. Ez alapján az észrevételt tevők javaslatai részben átvételre kerültek, illetve a GVH a közzétett dokumentumban többé-kevésbe reagált rájuk.

A végleges jelentés július 13-án került közzétételre a GVH honlapján a társadalmi konzultáció során beérkezett észrevételekről szóló összefoglalóval együtt, illetve a Tej Terméktanács és a NÉGYOSZ (Növényi Alapú Élelmiszereket Gyártók és Forgalmazók, Országos Szövetsége) benyújtott véleménye is feltöltésre került.

Július 14-én a GVH egy sajtóközleményt is megjelentetett, a közzététel előtt a Terméktanács észrevételezési lehetőséget kapott, javaslataink közül egy végül átvételre is került.

A végleges jelentés a mellékletekkel együtt az alábbi linken érhető el:

https://www.gvh.hu/dontesek/agazati_vizsgalatok_piacelemzesek/agazati_vizsgalatok/vegleges-jelentes-a-tej-es-tejtermek-magyarorszag-piacan-lefolytatott-gyorsított-agazati-vizsgalatrol

RÖGÖS TÚRÓ PÁLYÁZAT

A Titkárság folytatta a Rögös túró, mint minőségrendszer kétéves promóciós pályázatának végrehajtását. A pályázatban vállalt, második mérföldkő alá tartozó programelemek 2022. december 31-ig maradéktalanul megvalósultak, melyhez kapcsolódó szakmai beszámolót és kifizetési kérelmet benyújtottuk az Államkincstár felé. Az Államkincstár 2023. április 27-én kelt határozatával a kifizetési igényt jóváhagyta, a támogatást átutalta. Jelenleg a harmadik mérföldkő megvalósítása zajlik.

III. mérföldkő (2023. január 1.-július 31.) során megvalósításra kerülő kampányelemek:

- TV spot médiavásárlás
- Influencer kampány
- Social media kampány
- Gasztro PR kampány
- Online video hirdetések

A Terméktanács pályázata az ismeret-terjesztést, a Rögös túró (mint minőségrendszer) iránti fogyasztói érdeklődés erősítését, az e tejtermékek iránti kereslet bővülését, az értékesítésre kerülő mennyiség növekedését, valamint a minőségrendszerben részt vevő tagok számának és árbevételének növekedését szolgálja. A kétéves projekt célja elősegíteni, hogy a fogyasztók ne csupán felismerjék, de tudatosan keressék és minél változatosabban használják fel a Rögös túró.

TEJ VILÁGNAP

A Tej Terméktanács Tej Világnapi rendezvénye – hasonlóan a tavalyi évhez – a Vitafort Első Takarmánygyártó és Forgalmazó Zrt. Országos Szakmai Partnertalálkozójával közösen került megszervezésre 2023. június 6-án, Dabason.

A rendezvényen beszédet mondott dr. Felkai Beáta Olga, helyettes államtitkár, Detre Miklós, a Magyar Államkincstár elnökhelyettese, Szűcs Zsuzsanna, a Magyar Dietetikusok Országos Szövetségének elnöke, Kulik Zoltán, a Vitafort Zrt. vezérigazgatója, Istvánfalvi Miklós, a Tej Terméktanács elnöke, Szauner Péter, a Tej Terméktanács társelnöke és Harcz Zoltán, a Tej Terméktanács ügyvezető igazgatója.

A rendezvényen a szakmai konferencia mellett közel 200 gyermek részvételével dietetikus előadással egybekötött iskolai edukációs kiállítás került megrendezésre.

BESZÁMOLÓ A KÖZÖSSÉGI MARKETING ALAP FELHASZNÁLÁSÁRÓL

A Titkárság elkészítette a Közösségi Marketing Alap 2022. évi felhasználásáról szóló szakmai és pénzügyi beszámolóját. A szakmaközi szervezet a 67/2020. (XII. 21.) AM rendelet szerint minden év május 31-ig köteles honlapján nyilvánosságra hozni szakmai és pénzügyi beszámolóját a KMA felhasználásáról (<http://tejtermek.hu/kozossegi-marketing-alap>).

„A TEJ? AZ TEJ!” KAMPÁNY FOLYTATÁSA

A Tej Terméktanács kezdetektől fogva elkötelezett a hiteles tájékoztatás és a fogyasztók szemléletformálása iránt, célja elérése érdekében folyamatosan keresi a partnerséget azokkal a szakmai szervezetekkel, akik ugyanezt az elvet képviselik, vagyis a bizonyítékokon alapuló információk megosztásának fontosságát. Ezen cél érdekében kötött együttműködési megállapodást 2021 tavaszán a Magyar Dietetikusok Országos Szövetségével (MDOSZ). A sikeres kampány eredményeként a megállapodás 2022. év végén megújításra került, melynek értelmében 2023. évben is folytatódik a közös munka.

Az együttműködés során az MDOSZ a Terméktanács ismeretterjesztő kommunikációjában szakmai háttérrel biztosít, továbbá támogatja a Terméktanács média megjelenéseit.

A kampány keretében 2023 őszén ismét vetítésre kerül az RTL csatornáin „A tej? Az tej!” c. reklámfilm, továbbá a két szervezet által kiadott szakmai PR cikkekkel, banner kampánnyal és a közösségi oldalakon megjelenő ismeretterjesztő posztokkal támogatjuk a kommunikációt. A kampány valamennyi vizuális felületén feltüntetésre kerül a MDOSZ logója.

Az őszi időszak kommunikációja során terveink szerint infografikus formában fejtjük ki kampányunk tételgondolatait. A célunk, hogy azokat a tudnivalókat emeljük ki, amik látványosan jeleníthetők meg, jelentősek/meggyőzőek a tejfogyasztás szempontjából és egyértelműen megkülönböztetik a tejtermékeket a növényi alternatíváktól.

GYOMAENDRÓDI SAJT- ÉS TÚRÓFESZTIVÁL

A Tej Terméktanács támogatta a Kállai Ferenc Művelődési Központ szervezésében 2023. április 28-30. között megrendezett Gyomaendródi Nemzetközi Sajt- és Túrófesztivált.

MAGYAR HÓNAP

Lezajlott a 2023 tavaszán meghirdetésre került a Kereskedelmi és Marketing Bizottság ajánlása szerint végrehajtott vásárlásösztönző akciósújság kampány.

Az akció során a kiskereskedelmi láncok országos akciós újságjaiban egységes, a Terméktanács marketing kampányának kreatív elemével előkészített kizárólag magyar – Tejszív logót viselő és/vagy Terméktanács tag tejfeldolgozók termékeit tartalmazó – tejtermék hirdetések kerültek elhelyezésre. Az akcióban 6 áruházlánc vett részt.

ISKOLAI EDUKÁCIÓS ROADSHOW

A Tej Terméktanács 2023. április 17. – 2023. június 14. között országjáró iskolai edukációs programot folytatott.

A program során az előző évekhez hasonlóan, általános iskolákat látogatunk meg, ahol jellemzően alsó tagozatos gyermekek részére megtartott rendhagyó osztályfőnöki órák keretében, dietetikus bevonásával, valamint élményállomások kialakításával népszerűsítettük a tej és tejtermék fogyasztást.

Egy oktatási napon átlagosan 6-7 óra került megtartásra. Az óra során a gyerekeknek lehetőséget biztosítottunk interaktív, látványos élményparkunk kipróbálására, valamint dietetikusunk segítségével edukációra épülő, izgalmas és érdekes játékokkal tettük még élvezetesebbé a tanulást.

A programban 6000 gyermek vett részt.

KÖZÖSSÉGI MÉDIA

A Tejszív és a Rögös túró kampány kommunikációja a közösségi média oldalakon folyamatosan és aktívan zajlik.

A receptek és tájékoztató információk mellett nyereményjátékok, valamint az egészséges életmóddal kapcsolatos információk kerülnek bemutatásra.

A Tejszív facebook oldalát www.facebook.com/tejsziv 37 ezer, Instagram oldalát www.instagram.com/tejsziv pedig közel 2 ezer fő követi.

A Rögös túró facebook oldalát www.facebook.com/rogosturo.hu 18 ezer, Instagram oldalát www.instagram.com/rogosturo pedig közel 3 ezer fő követi.



ÁRALAKULÁS

Az EU nyerstej átlagára 2023 januárja óta folyamatosan csökken, májusban és – az Európai Bizottság becslése szerint – júniusban egyaránt közel 3%-kal esett vissza az átlagár. Ezzel a júniusi 44,86 eurocent/kg ár már 9%-kal marad el az egy évvel korábbi árszinttől.

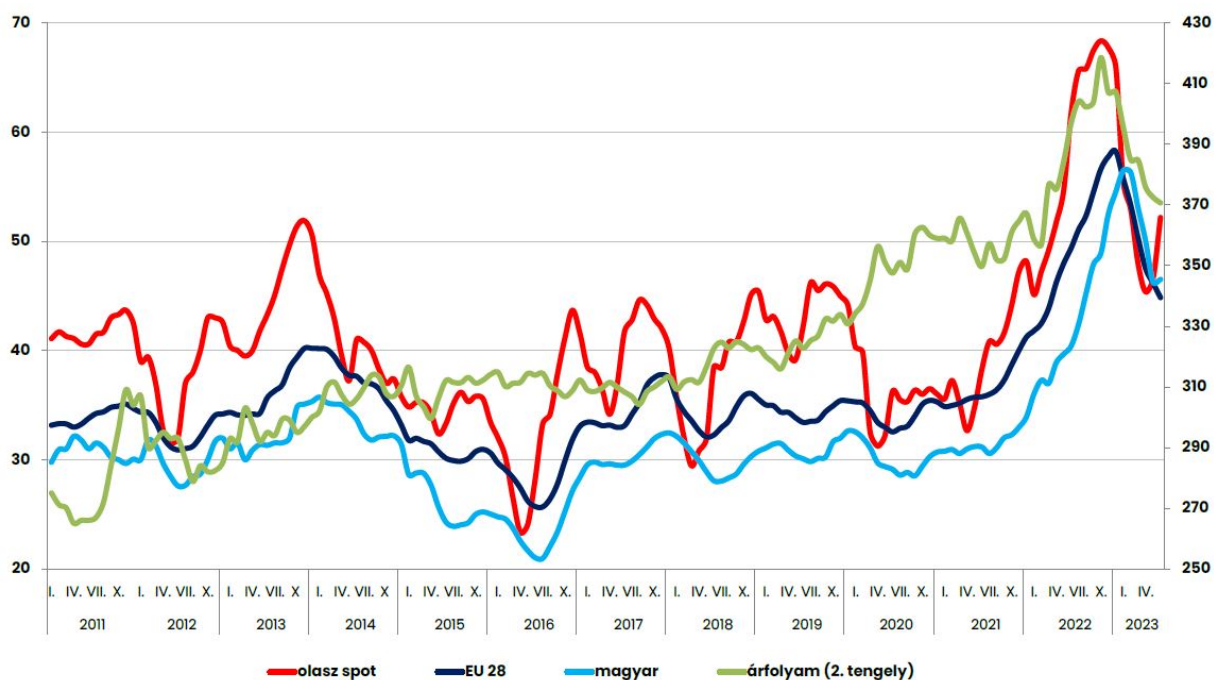
A hazai – euróban mért – átlagár alakulása az uniós trendet követi, a csökkenés mértéke májusban azonban nagyobb mértékű, több mint 7%-os volt, míg a júniusi átlagár – az euró-forint árfolyamnak köszönhetően – stagnálást, illetve enyhe emelkedést mutat.

Az olaszországi spot piaci árnak az elmúlt év novembere óta tartó csökkenése áprilisban megállt, májusban közel 3, júniusban pedig 12%-kal emelkedett az ár.

A júniusi 52,19 eurocent/kg ár ezzel 16%-kal magasabb az uniós átlagárnál, az egy évvel korábbi árszinttől azonban 15%-kal elmarad.

(A grafikonban szereplő adatok nem azonos beltartalomra vonatkoznak, de a tendenciák összehasonlíthatók.)

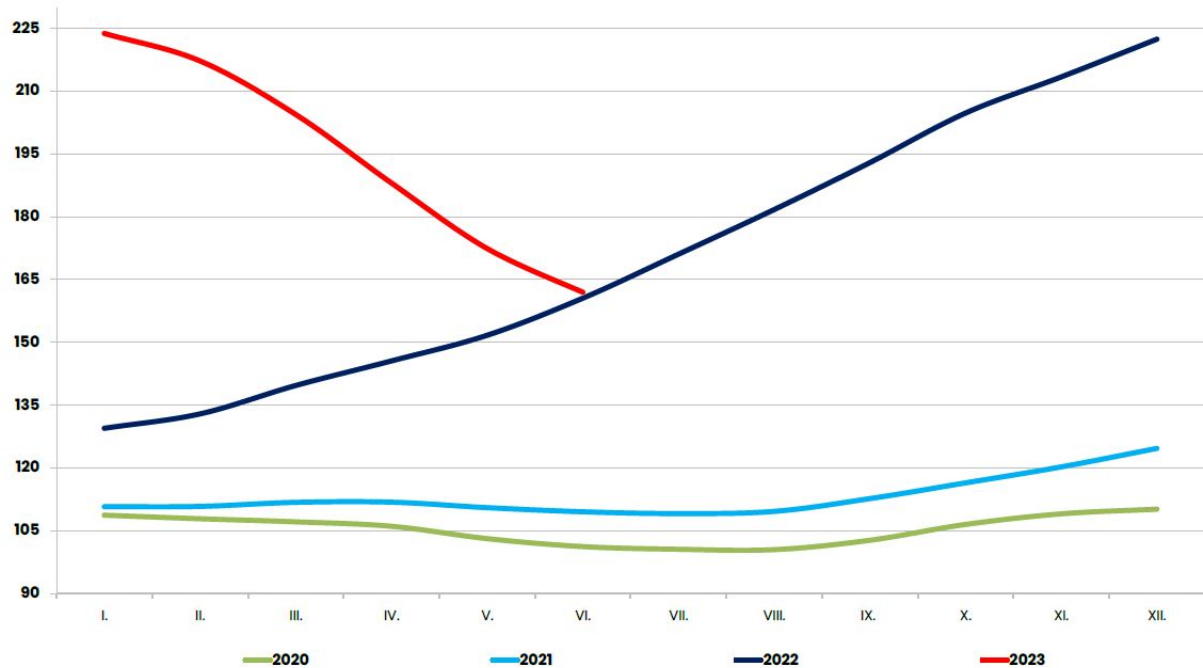
Az árak nemzetközi alakulása
(eurocent/kg, Ft/euro; MNB, MMO, CCIAA)



A nyerstej AKI által mért hazai felvásárlási árának 2023 februárja óta tartó csökkenése nem mérséklődik, májusban több mint 8, júniusban pedig további 6%-kal esett vissza az ár.

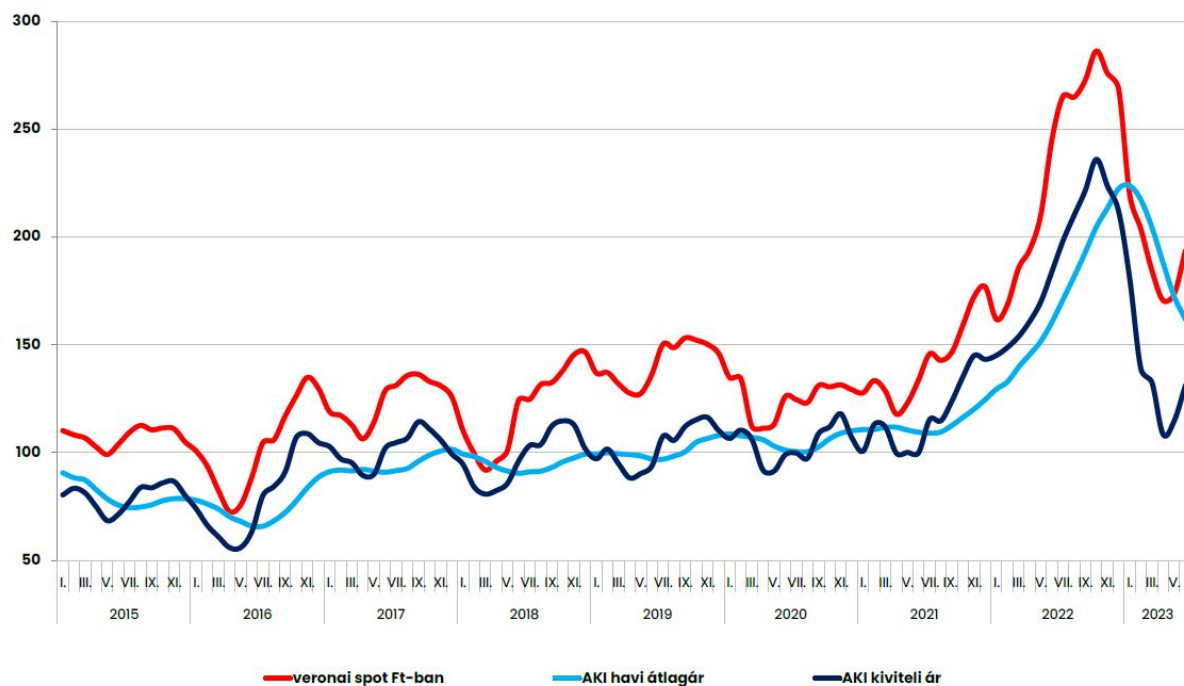
Az így elért 161,96 Ft/kg átlagár ugyan 45%-kal magasabb az elmúlt öt évben mért júniusi átlagárnál, az egy évvel korábbi árat azonban már alig 1%-kal haladja meg, míg a 2023. januári rekord ártól 28%-kal elmarad.

A nyerstej felvásárlási árának alakulása (Ft/kg, AKI)



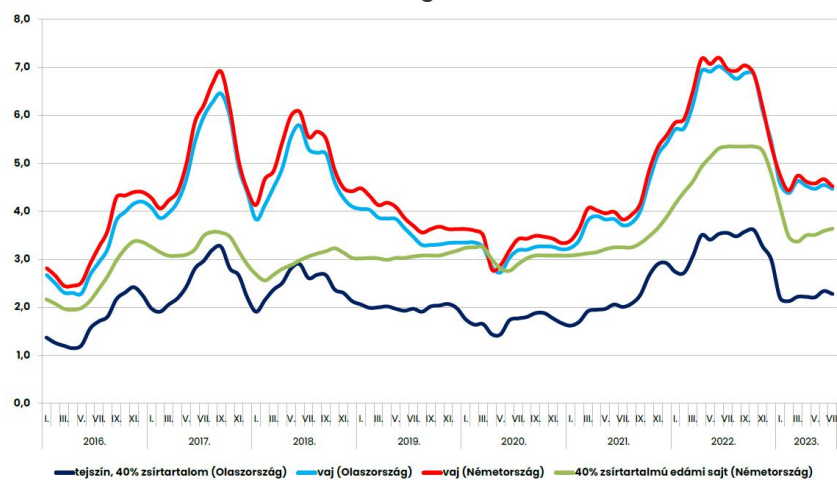
A piaci folyamatokra érzékenyebben reagáló hazai kiviteli ár 2022 novembere óta a spot árak trendjével megegyezően folyamatosan csökkent, majd a spot árak májusi trendfordulóját is követte. Májusban 6, júniusban 14%-kal emelkedett a kiviteli ár, az így elért 130,99 Ft/kg azonban 29%-kal marad el az egy évvel korábbi ártól, a felvásárlási árnál pedig 19%-kal alacsonyabb. A spot piaci – forintban mért – ártól való elmaradása 32%.

A spot, a magyar felvásárlási és kiviteli ár alakulása (Ft/kg, AKI, CCIAA)



A spot piaci árak mellett az egyes tejtermékek uniós átlagárainak alakulása is hatással van a hazai piaci folyamatokra, árakra. A vizsgált tejszír alapú termékek árai 2022 novembere óta egészen ez év februárjáig folyamatosan csökkentek, majd márciusban a németországi sajt kivételével valamennyi termék ára emelkedésnek indult. A javulás a vajnál mind a németországi, mind az olaszországi piacon átmenetinek bizonyult és az áprilisi és májusi csökkenést követő júniusi enyhe emelkedés (+2%) után az árak júliusban ismét csökkenni kezdtek 2-3%-kal. Az olaszországi tejszín tavaszi áralakulása stabilabb volt, amelyet júniusban már egy nagyobb mértékű, 6%-os javulás követett, de a július is itt is csökkenést (-3%) hozott. A németországi sajt ára mindeközben április óta, ha kis mértékben is, de folyamatosan emelkedik. Mindezek alapján az egy évvel korábbi árszinttől való elmaradás valamennyi termékénél továbbra is jelentős: a vajnál mindkét piacon egyaránt 35, a tejszínnél 36 a sajtnál pedig 32%-kal csökkentek az árak 2022 júliusához viszonyítottn.

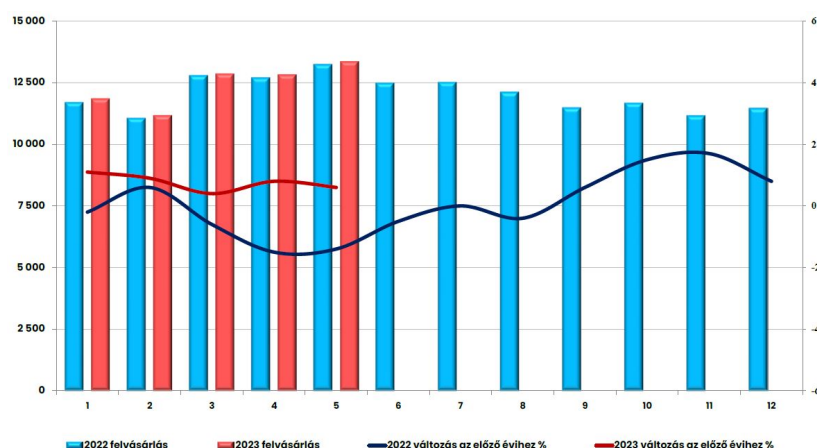
A vaj, a tejszín és a sajt Európai Unió árá
(EUR/kg, Clal)



TERMELÉS, FELVÁSÁRLÁS

Az EU-27 tejfelvásárlásának 2022 szeptembere óta tartó emelkedése 2023-ban sem állt meg, áprilisban 0,8, májusban pedig 0,7%-kal növekedett a felvásárlás előző év azonos hónapjához képest. A nagy tejtermelő országok közül Németországban (+2,7%) folytatódott a 2022. év végén kezdődött termelésnövekedés, ahogy Hollandia (+3,4%) és Lengyelország (+2,1%) termelése is emelkedett az első öt hónap tekintetében. Ezzel szemben Olaszországban (-1,6%) és Franciaországban (-2,1%) továbbra is csökken a felvásárlás előző évhez mérten.

Tejfelvásárlás az Európai Unióban
(ezer tonna, százalék; Clal)



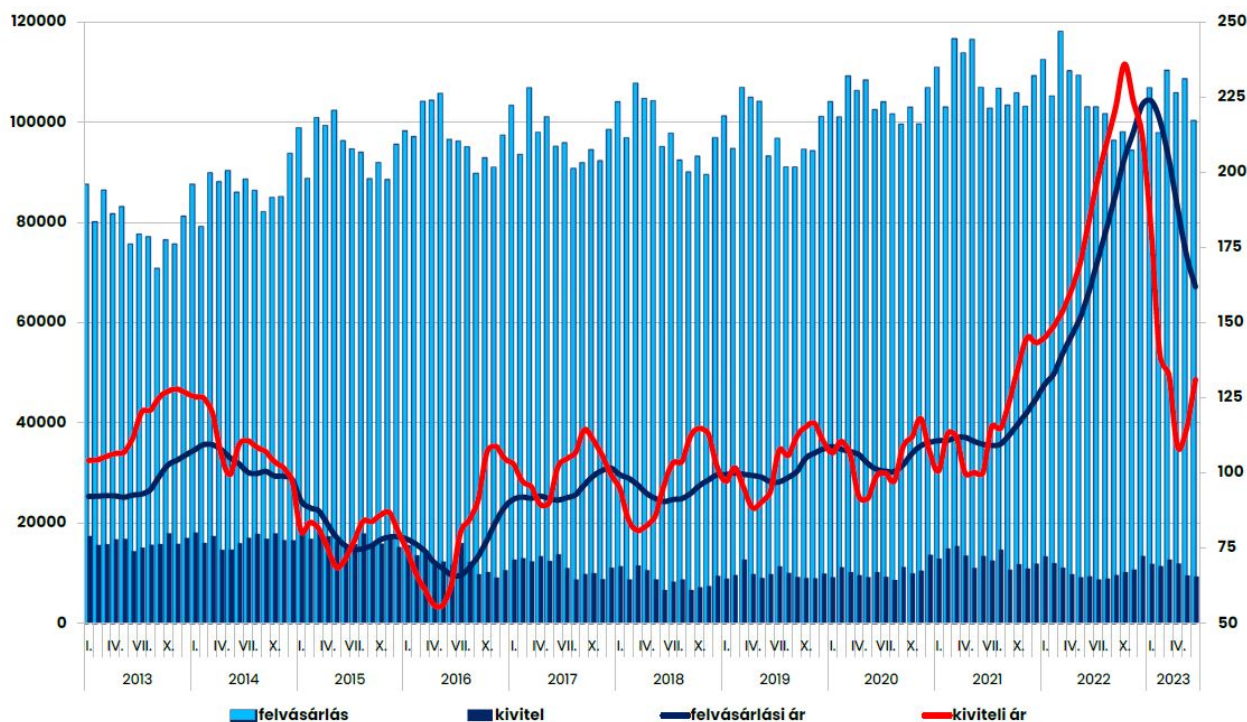
Az AKI adatai alapján Magyarország felvásárlása 2022 áprilisától – a júliusi stagnálás kivételével – folyamatosan csökken előző év azonos hónapjához mérten. Májusban alig több mint 0,5, de júniusban már újra 2,7%-os volt a mérséklődés, miáltal az első félévet tekintve összességében 4%-kal csökkent a felvásárlás 2023/2022 viszonylatában.

A nyerstej kivitel májusban 4,5%-kal emelkedett, júniusban azonban már 0,5%-kal kevesebb nyerstej került exportra, mint 2022 azonos időszakában. Ezzel 2023 első félévének nyerstej kivitele 3%-kal meghaladja az előző évit. A nyerstej kiviteli arány 10,5%-os.

A kiviteli ár novemberben megkezdődött csökkenő trendje 2023 februárjában a felvásárlási árnál is megjelent.

A felvásárlási ár azóta is tartó csökkenése mellett a kiviteli ár májusban emelkedni kezdett, ezzel a két ár közötti, tavasszal még 40%-os különbség mérséklődött: a júniusi kiviteli ár 19%-kal marad el a felvásárlási ártól.

A felvásárlás és a kivitel alakulása (tonna, Ft/kg; AKI)

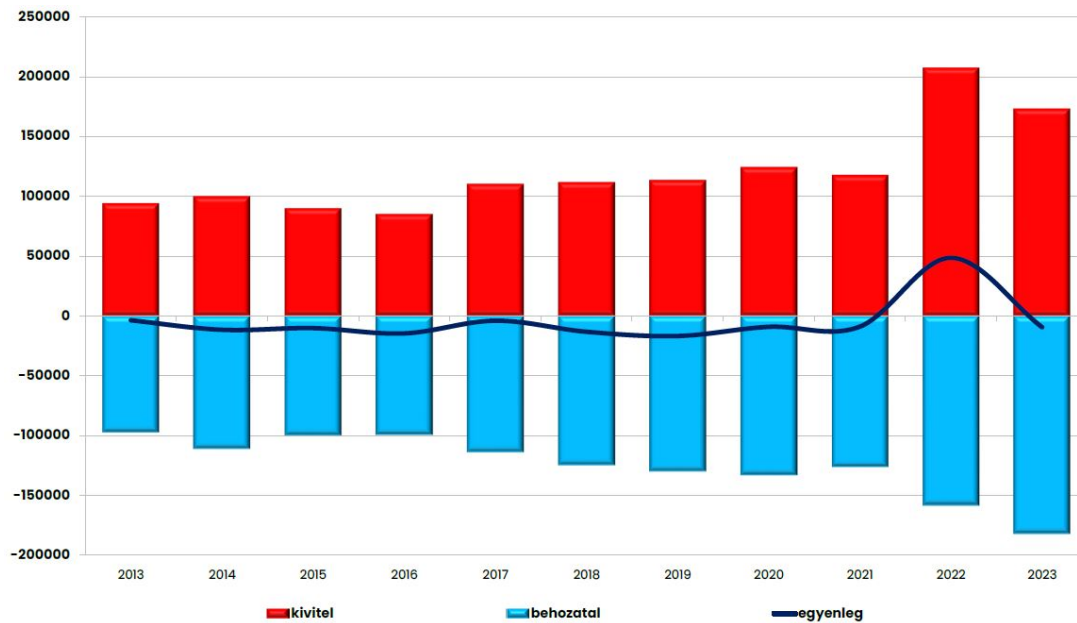


KERESKEDELEM

A tej és tejtermékek külkereskedelmében 2023 első négy hónapjában az előző évi emelkedés után exportunk 17%-kal csökkent euróban kifejezve, míg az import 15%-kal tovább növekedett 2022. évhez mérten.

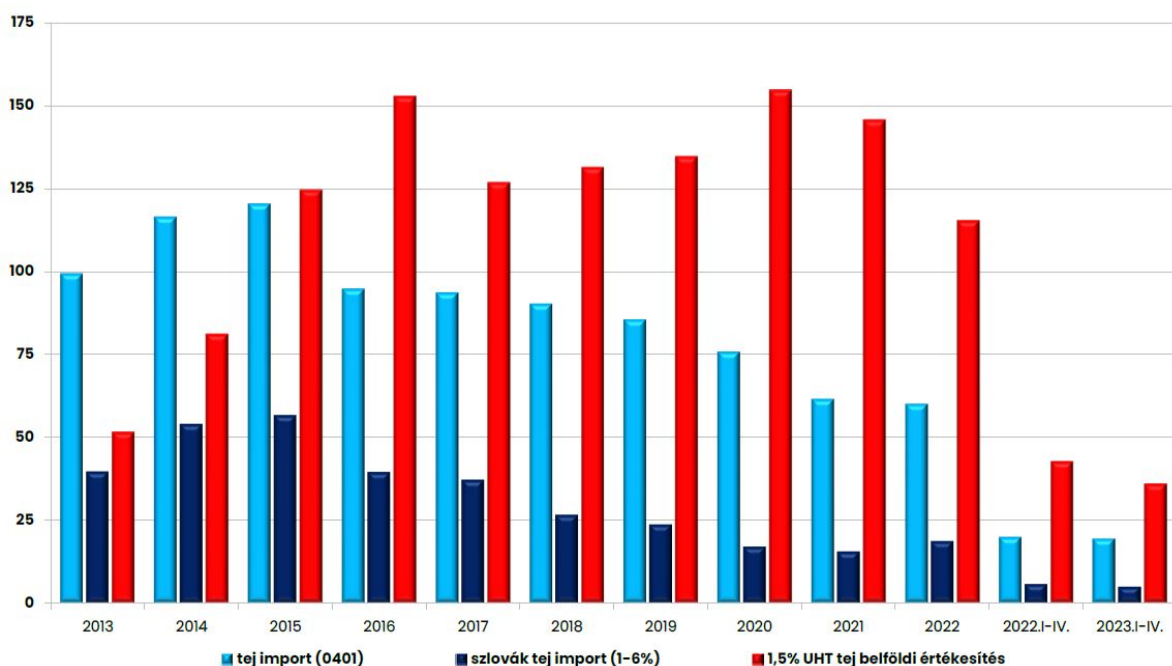
Külkereskedelmi egyenlegünk pozitív eredménye ezzel eltűnt, 2023 első négy hónapjában már 5%-kal nagyobb értékben importáltunk tejterméket, mint amennyi exportra került.

Tej és tejtermékek külkereskedelme I-IV. hó (ezer euró, KSH)



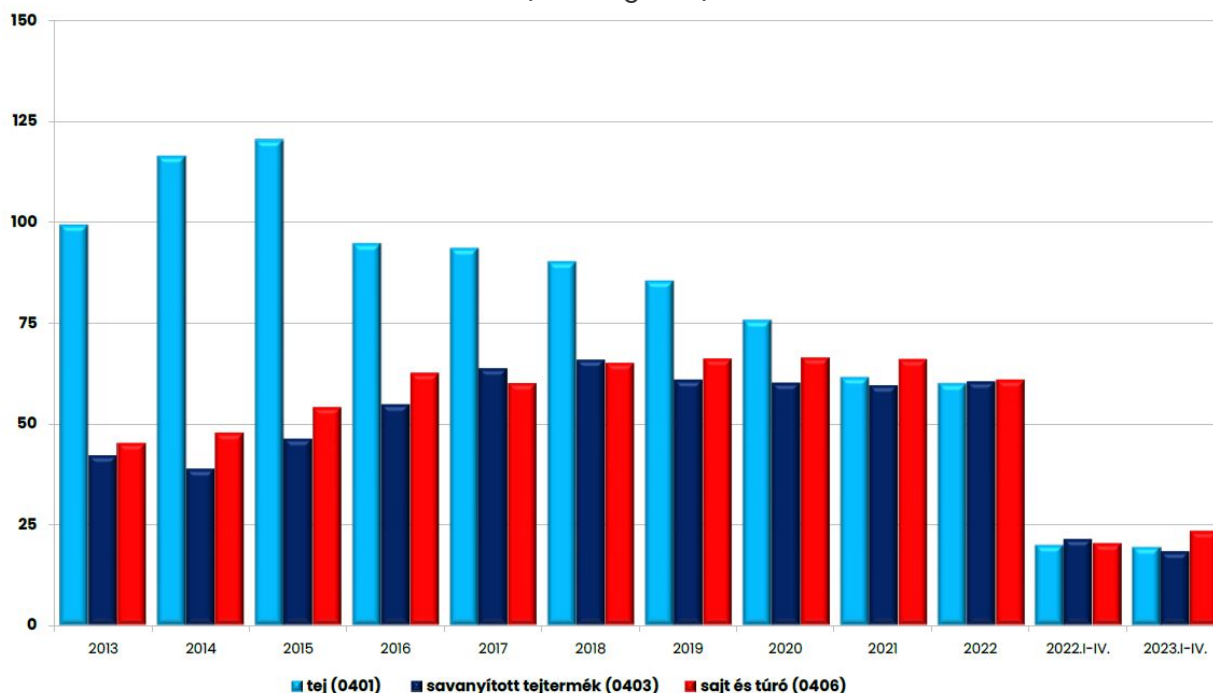
A hazai folyadéktej fogyasztást vizsgálva 2023 első négy hónapjában a fogyasztás szempontjából a korábbiakban nagy arányt képviselő 1,5% zsírtartalmú UHT tej belföldi értékesítése 16%-kal volt kevesebb, mint előző évben. A visszaesés a 2022-ben a 2,8%-os UHT tejre bevezetett hatósági árral magyarázható, amely kategória belföldi értékesítése 18%-kal emelkedett 2023/2022 viszonylatában. Mindemellett csökkenés tapasztalható 2022. évhez viszonyítva mind a folyadéktej importjában (-3%), mind a hazai tej piacon leginkább jellemző szlovák (nyers és fogyasztói) tej behozatalában (-14%) is.

Tej import és a belföldi értékesítés (ezer tonna, millió liter; KSH, AKI)



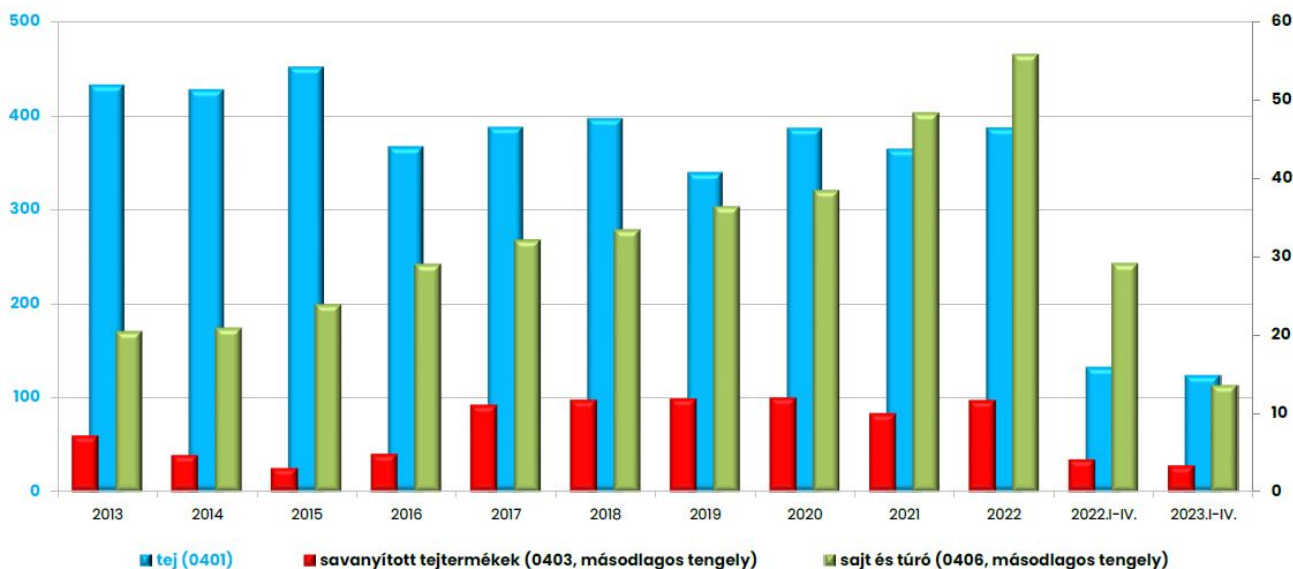
A főbb tejtermékek közül a korábban az import vonatkozásában első helyezett nyers, illetve fogyasztói tej behozatalának csökkenése 2023-ban is folytatódik: az első négy hónap vonatkozásában 3%-kal kevesebb mennyiség érkezett hazánkba 2023/2022 viszonylatában. Ugyanezen időszakban a magasabb feldolgozottságú termékeknel átrendeződés történt: a savanyított tejtermékek esetében 15%-kal csökkent, míg a sajt és túró kategóriában 15%-kal nőtt az import mennyisége előző évhez mérten.

Tejtermékek behozatala
(millió kg, KSH)



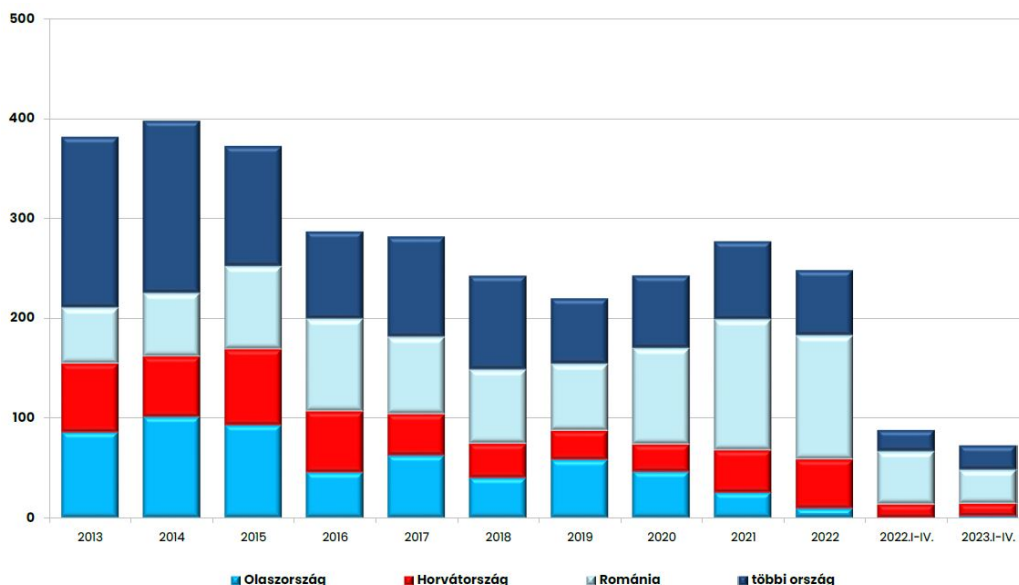
Az export struktúránkat az elmúlt évben jellemző, a magasabb feldolgozottságú termékek kivitele irányába történő pozitív irányú elmozdulás 2023 első négy hónapjának adatai alapján megtorpant. Habár a nyers- és fogyasztói tejexport mennyisége 7%-kal csökkent 2023/2022 viszonylatában, a magasabb feldolgozottságú termékek kivitele nagyobb mértékben csökkent: az egy évvel korábbi mennyiségekhez képest a sajt és túró exportja 53, a savanyított tejtermékeké pedig 20%-kal lett kevesebb.

Tejtermékek kivitele
(millió kg, KSH)



Nyerstej kivitelünk összességében 17%-kal csökkent 2023 első négy hónapjában előző évhez viszonyítottn. A korábban jelentős célországoknak számító, de az elmúlt évben a teljes exportnak mindösszesen 4%-át kitevő olasz kivitel növekedésnek indult: az előző év azonos időszakában kivitt mennyiségnek négyszerese került kiszállításra. Csökkent ugyanakkor az elmúlt évben megerősödött horvátországi (-8%) kivitel, azonban ennél is nagyobb mértékben, 36%-kal esett vissza a Romániába irányuló export mennyisége. Mindeközben a többi célország (Lengyelország, Szlovákia) felé irányuló nyerstej szállítás 15%-kal emelkedett. A romániai kivitel részaránya az összes exportból 46, a horvát kivitelé 17, az olasz exporté pedig 3%.

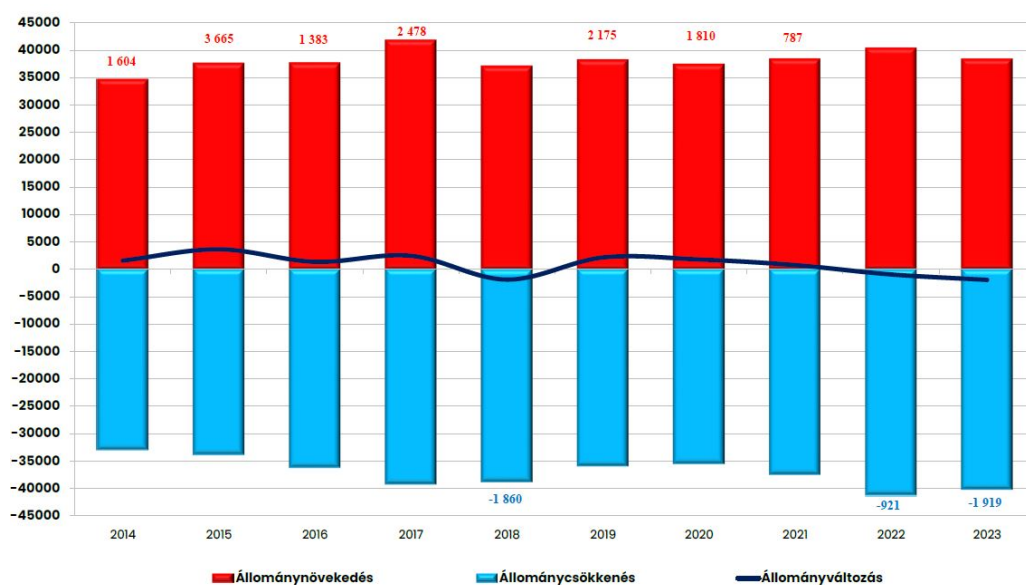
Nyerstej kivitelünk iránya
(ezer tonna, KSH)



TERMELÉSI ALAPOK

A tehénállomány 2022-ről 2023-ra 2%-ot csökkent, amely tendencia 2023 első félévében is folytatódott. Habár a tehénkivonások száma csökkent (-2,5%), jelentősen mérséklődött az üszővásárlások (-44,6%), valamint kis mértékben az állománypótlás szempontjából meghatározó üszőbeállítások (-0,5%) száma is. Mindez az állomány 1,1%-os csökkenését eredményezte 2023/2022. viszonylatában.

Állományváltozás I-VI. hó
(egyed, ÁT Kft.)



EU TEJPIACI HELYZET

Termelés

Az Európai Tejpiaci Megfigyelőközpont (MMO) legfrissebb felvásárlási adatai alapján az EU tejfelvásárlása 2023 májusában 0,7%-kal emelkedett (+93.000 tonna) 2022 azonos időszakához képest. Az első öt hónap tekintetében ezzel 0,8%-os az emelkedés 2023/2022 viszonylatában. Erősödött a felvásárlás a január-májusi időszakban a legnagyobb tejtermelő országban, Németországban (+2,7%), valamint Hollandiában (+3,4%), Lengyelországban (+2,1%) és Belgiumban (+2%) is.

Májusban összesen 16 tagállamban emelkedett a felvásárlás, legnagyobb mértékben Romániában (+12,7%), Cipruson (+12,4%) és Észtországban (+9,7%). Számottevő a termelés csökkenése Máltán (-10%) és Horvátországban (-4,8%). Franciaországban a tejtermelés májusban 3,4, az első öt hónap vonatkozásában pedig 2,1%-kal csökkent előző évhez képest.

A 2023 májusában felvásárolt nyerstej 4,1%-a származott organikus termelésből (23 tagállam jelentése alapján). Az organikus nyerstej részaránya a legmagasabb Ausztriában (18,5%), Svédországban (12,9%) és Dániában (12,4%), míg a legalacsonyabb Bulgáriában (0,2%), Lengyelországban (0,3%) és Portugáliában (0,3%). A főbb tejtermékek közül 2023 első öt hónapjában csökkent a teljes tejpor (-2,3%) és a savanyított tejtermékek (-0,1%) előállítására előző év azonos időszakához képest, míg a fogyasztói tej (+0,1%), a sovány tejpor (+0,9%), a sajt (+1%), a tejszín (+1,7%), a vaj (+1,7%) és a sűrített tej (+5,6%) termelése emelkedett.

Árak

Az EU 2023. májusi súlyozott nyerstej átlagára az előző havi árhoz képest 2,8%-ot mérséklődve 46,18 eurocent/kg-ra csökkent, amely ár 3,8%-kal alacsonyabb az egy évvel korábbi árnál. A tagállami becslések szerint 2023 júniusában a tejár tovább csökkenve (-2,8%) a 44,91 eurocent/kg szintet éri el.

Az organikus tehéntej átlagára (19 tagállam jelentése alapján) 2023 májusában a legmagasabb Cipruson (104,4 ec/kg), Spanyolországban (63 ec/kg) és Bulgáriában (60,8 ec/kg), míg a legalacsonyabb

Lettországban (33,5 ec/kg), Litvániában (39,8 ec/kg) és Észtországban (40,3 ec/kg). Három tagállamban (Lettországban, Észtországban és Franciaországban) az organikus nyerstej ára alacsonyabb az átlag nyerstej árnál.

A főbb tejtermékek közül – a 2023. július 16-i adatok szerint – az előző egy hónap során egyedül a teljes tejpor ára (0,3%-kal 356 EUR/100kg-ra) emelkedett, miközben csökkent a sovány tejpor (2,6%-kal 240 EUR/100kg-ra), a vaj (2,4%-kal 458 EUR/100kg-ra) és a cheddar sajt (0,1%-kal 358 EUR/100kg-ra) ára.

A világpiacon – a 2023. július 9-i adatok alapján – a tejtermék árak az USA-ban és Óceániában is csökkentek a megelőző két hét alatt, a teljes tejpor óceániai árának (+1,6%) és a vaj USA árának (+4,1%) kivételével. A legnagyobb változás a sovány tejpor óceániai árában volt, amely 5,4%-kal esett vissza két hét alatt. A vajnál az EU, a sovány és a teljes tejpornál Óceánia, a cheddarnál pedig az USA a legversenyképesebb exportőr.

Külkereskedelem

Az EU-27 exportja (az UK exportot is beleszámítva) 2023 első négy hónapjában a sovány tejpor (+29%), a vaj (+10%), a sűrített tej (+9%) és a savópor (+3%) esetében emelkedett, a vajolaj (-16%) és a teljes tejpor (-5%) esetében csökkent, míg a sajtoknál változatlan maradt.

Az EU vaj exportja az USA (+76%) és Marokkó (+74%) irányába nőtt, a többi fő célpiac felé, beleértve az Egyesült Királyságot (-24%) is, azonban csökkent.

A sajt export emelkedett UK (+6%), Dél-Korea (+16%) és Ausztrália (+8%) felé, de csökkent az USA (-10%), Japán (-18%) és Szaúd-Arábia (-8%) irányába. A sovány tejpor export nőtt Algéria (+171%), Kína (+51%) és Egyiptom (+22%) felé, de Indonézia (-54%) és Jemen (-25%) irányába csökkent. A teljes tejpor export a Dominikai Köztársaság (+22%) és Kuvait (+31%) irányába emelkedett, a többi fő célország felé azonban visszaesett.

Világpiac

Új-Zéland tejtermelése 2023 májusában (a 2022/23-as szezon utolsó hónapjában) 7,4%-kal emelkedett, a teljes termelési szezon (2022. június – 2023. május) tekintetében azonban 0,5%-os a csökkenés a 2021/22-es szezonhoz mérten. A tej ára 2023 májusában 1,1%-kal 35,7 eurocent/kg-ra emelkedett.

Ausztrália 2023. májusi tejtermelése (a 2022/23-as szezon tizenegyedik hónapjában) első alkalommal a termelési szezonban, 2%-kal emelkedett, a július-májusi összesített

termelésben pedig 4,8%-os az elmaradás az előző időszakhoz képest.

Az Egyesült Királyság tejtermelése 2023 májusában megegyezett az előző évi mennyiséggel, az április-májusi összesített termelés tekintetében így 0,1%-os a növekedés.

Az USA tejtermelése 2023 májusában 0,6%-kal, az első öt hónap vonatkozásában pedig 0,8%-kal emelkedett. A nyerstej ára egy hónap alatt 12%-ot csökkenve májusban 36,6 eurocent/kg-ra süllyedt.

(Forrás: Milk Market Observatory)

RÖVID TÁVÚ ELŐREJELZÉS (KIVONAT)

Az Európai Bizottság Mezőgazdasági Főigazgatósága elkészítette soron következő, 2023. nyári rövid távú előrejelzését a 2023. évre.

Makrogazdasági környezet

Az előrejelzés azt mutatja, hogy az Európai Unió gazdálkodóinak továbbra is kihívásokkal kell szembenéznük, miáltal az alacsonyabb termék árak mellett az input költségek még mindig jóval a sok éves átlagon felül alakulnak, habár egyes költségek emelkedése lelassult, sőt csökkenni is kezdett.

Mindemellett a kedvezőtlen tavaszi időjárás (az aszálytól a túlzott csapadékig) és annak a növénytermesztésre, illetve a takarmány minőségére és ellátottságára gyakorolt negatív hatása is sújtja az uniós mezőgazdaságot. Az energia infláció mérséklődik a földgáz áraknak a 2022. előtti szintre csökkenésének köszönhetően. Stabilizálódni látszik az uniós élelmiszer infláció is, habár továbbra is magasán az általános infláció felett alakul, amelyet szakértők a 2023. évre 5,4%-ban, 2024. évre pedig 3%-ban határoztak meg. Az élelmiszerinfláció az áremelkedések 39%-át tette ki fogyasztói szinten. Az Európai Központi Bank az euró övezet reál GDP növekedését 2023-ra 0,9%-ban, 2024. évre pedig 1,5%-ban határozta meg.

Tej termékpálya

Az EU 2023. évi tejtermelésére vonatkozó becslés nem módosult a tavasszal tapasztalt pozitív piaci

folyamatok (+0,8% a január-áprilisi időszakban) ellenére sem. A tehénkivágások áprilisiig kismértékben az előző évi szint alatt maradtak. Az alacsonyabb nyerstej árak és a továbbra is magas input költségek okán a tehénselejtezések tavaly téle, illetve idén tavaszra várt felerősödése azonban előreláthatóan a nyár folyamán bekövetkezik. Mindez összességében az uniós tejelő tehénállomány 1%-os csökkenését eredményezheti, lassítva ezzel a tejfelvásárlás növekedését.

A tejhozamok emelkedése normál időjárási körülményeket feltételezve az előző évi sinthez hasonlóan (0,7%) alakulhat, amely minőségbeli javulást is eredményezhet 2022. évhez képest. Az állomány csökkenése okán a tejfelvásárlások tavaszi pozitív trendje valószínűleg megfordul és 2023. évben az uniós tejfelvásárlás 0,2%-kal lehet kevesebb az előző évinél.

Az uniós nyerstej ár tovább csökken, miközben az input költségek magasak maradnak az egyes költségelemek csökkenése, illetve stabilizálódása ellenére is. A takarmányköltségek például miután 2022 negyedik negyedévében elérték csúcspontját, 2023 első negyedévében már nem nőttek tovább, mindazonáltal az elmúlt évek átlagszintjéhez képest még mindig magasak. Az energia- és a műtrágya költség indexek nagyobb mértékben csökkentek, de a takarmányozási költségeknél magasabb csúcshoz viszonyítva.

Az uniós nyerstej árak mérséklődése következtében a tejtermék árak is csökkentek. A sovány és teljes tejpör, valamint a vaj esetében a tavasszal tapasztalt csökkenő trend némi stabilizálódást mutat (a teljes tejpörnél enyhe növekedést is), miközben a sajt és savó árak továbbra is csökkennek. Ezek a folyamatok hozzájárulnak az uniós tejtermékek, különösen a vaj és a sovány tejpör versenyképességének növeléséhez.

A tejtermékek Unión belüli felhasználását és fogyasztását, különösen a tejporoknál a feldolgozási költségek korlátozzák, míg más termékeknél (pl. vaj, sajt, friss tejtermékek) a vásárlói preferenciák, amelyek az olcsóbb alternatívák felé terelik a fogyasztókat miután egyes, stabilizációra utaló jelek ellenére is magas marad az inflációs nyomás, amely gyengíti a fogyasztói vásárlóerőt. Mindez a sajt és a vaj esetében csak kismértékű növekedést, a friss tejtermékeknél azonban 0,7%-os csökkenést eredményezhet.

A tejtermékek iránti kereslet a növekvő infláció miatt a kulcsfontosságú import piacokon is kihívásokkal teli. Globálisan, a tejtermék import tradicionálisan legdinamikusabb piacának számító Kína és Dél-kelet Ázsia csökkenő keresletét a MENA országok, Brazília és Mexikó növekvő importja kompenzálta.

Előre tekintve, a gazdasági kilátások alakulása fogja a legnagyobb mértékben befolyásolni a globális tejtermék keresletet. A globális tejtermék piac az év második felében egyensúlyi helyzetbe kerülhet, még abban az esetben is, ha a csökkenő tejszárak és a költségek kisebb léptékű mérséklődése okán a globális tejtermelés növekedés le is lassul. Kína import erősödése ugyanakkor lassabb, a piacot pedig még mindig a túlkínálat jellemzi, miáltal a bizonytalanságok a más célpiacokon eddig elért pozitív eredmények ellenére is fennmaradnak.

(Forrás:

https://agriculture.ec.europa.eu/system/files/2023-07/short-term-outlook-summer-2023_en.pdf)

TEJ- ÉS TEJTERMÉK MUNKACSOPORT – EURÓPAI UNIÓ

2023. július 7-én került megtartásra a Copa Cogeca Tej és Tejtermék Munkacsoport online ülése, ahol az unió számos ágazati szakértője mellett a Tej Terméktanács az Ügyvezető Igazgató révén képviseltette magát.

A megbeszélésen a tejágazat fő kihívásairól és piaci helyzetéről szóló tagállami beszámolókat

követően a résztvevők megtárgyalták az állatjóléti jogszabályok reformjával kapcsolatos lehetséges álláspont első tervezetét. Tájékoztatás hangzott el az Európa Parlament plenáris ülésén szavazásra kerülő, az ipari kibocsátásokról szóló bizottsági irányelvről, illetve a vonatkozó Copa-Cogeca álláspont is megvitatásra került.

EURÓPAI ZÖLD MEGÁLLAPODÁS

Az Európai Bizottság 2023. július 5-én intézkedéscsomagot fogadott el a növényekben és a talajban rejlő természeti erőforrások fenntarthatóbb használata érdekében. Az intézkedéscsomag a zöld megállapodás „természeti erőforrások” pilléréhez kapcsolódó korábbi javaslatokat egészíti ki és azt várják tőle, hogy általa javulni fog az uniós élelmiszerrendszerek és a mezőgazdaság ellenálló képessége is.

Az intézkedéscsomagon belül új uniós jogszabály hivatott növelni a talaj és az abban rejlő

erőforrások értékét. Az EU-ban jelenleg a talajok 60–70%-a egészségtelen, emellett pedig évente egymilliárd tonna talajt mos el az erózió, ami azt jelenti, hogy a megmaradó termékeny felső réteg eltűnőben van. A talajdegradációval kapcsolatos költségek a becslések szerint évente több mint 50 milliárd euróra rúgnak. A talajmegfigyelésről szóló jogszabály utat nyit afelé, hogy 2050-re egészségesek legyenek a talajok az Unióban, ennek eszköze pedig a talaj egészségére vonatkozó adatok összegyűjtése és elérhetővé tétele a mezőgazdasági termelők számára.

A jogszabály emellett általánossá teszi a fenntartható talajgazdálkodást, lehetővé teszi az új génkezelési technikák terén történt technológiai fejlődés eredményeinek biztonságos felhasználását, amellyel az élelmiszerrendszerek fenntarthatóbbá és ellenállóbbá válhatnak.

A javaslat tartalmazza az élelmiszerhulladék mennyiségének csökkentését célzó új intézkedéseket is, amelyek hozzájárulnak a természeti erőforrások hatékonyabb felhasználásához és az érintett ágazatokból származó üvegházhatásúgáz-kibocsátás további csökkentéséhez. Mindez azért is különösen fontos, mert az EU-ban évente közel 59 millió tonna élelmiszer (131 kg/lakos) megy kárba. Az élelmiszer-hulladék több mint fele (53%) a háztartásokból származik, ezt pedig a

feldolgozóipar (20%) követi. Az élelmiszer-pazarlás elleni küzdelem hármas előnyt hordoz magában: emberi fogyasztásra szánt élelmiszereket takarít meg, és ezáltal hozzájárul az élelmezésbiztonsághoz, segíti a vállalkozásokat és a fogyasztókat abban, hogy pénzt takarítsanak meg, és enyhíti az élelmiszer-termelés és -fogyasztás környezeti hatását. A Bizottság azt javasolja, hogy 2030-ra a tagállamok 10%-kal csökkentsék az élelmiszer-pazarlás mértékét a feldolgozóipar, és összesen személyenként 30%-kal a kiskereskedelem és a fogyasztás (éttermek, étkeztetés és háztartások) terén.

Következő lépésként a javaslatokat az Európai Parlament és a Tanács fogja megvizsgálni rendes jogalkotási eljárás keretében.

(Forrás: Európai Bizottság)

RIASZTÁSI ÉS EGYÜTTMŰKÖDÉSI HÁLÓZAT – 2022. ÉVI JELENTÉS

Az Európai Bizottság közzétette jelentését a Riasztási és Együttműködési Hálózat 2022. évi működéséről.

A Riasztási és Együttműködési Hálózat (ACN) három tagrendszerből áll, ezek a RASFF (Élelmiszer- és Takarmánybiztonsági Riasztási Rendszer), az AAC (Igazgatási Segítségnyújtás és Együttműködés), valamint az FFN (Élelmiszer-csalási Hálózat).

2022. évben több mint 7500 bejelentést tettek a tagállamok az ACN rendszeren keresztül, de még mindig a RASFF rendszer értesítéseinek száma a legmagasabb.

A 2022-ben közzétett csaknem 4500 élelmiszer-biztonsági bejelentésből 3904 élelmiszerekhez kapcsolódott és csak töredéke szólt takarmányokról (234 db) és élelmiszerrel érintkezésbe kerülő anyagokról (219 db). A bejelentések nagy része hatósági ellenőrzés alapján indult, de magas volt a vállalati önellenőrzés vagy a fogyasztói panasz miatt tett értesítések száma is.

A legtöbb probléma EU-n belül a lengyel és holland termékekkel, míg azon kívül a török és indiai eredetű árukkal volt. A leggyakrabban

előforduló élelmiszer-veszélyt a nem engedélyezett növényvédőszer-maradékok (klórpirifosz, etilén-oxid), kórokozó mikroorganizmusok (Salmonella 70%, Listeria monocytogenes 16%) és a mikotoxinok (aflatoxin) jelentették.

Magyarországot 229 ügy érintette, ezek nagy része baromfihúshoz és abból készült termékekhez, étrend-kiegészítőkhez és zöldségekhez, gyümölcsökhöz kötődött. Ezek közül 194 élelmiszerhez, 17 takarmányhoz, és 18 élelmiszerrel érintkező anyaghoz kapcsolódott, 32 esetben pedig hazai gyártású termékkel szemben merült fel kifogás. A magyar hatóságok 19 ügyet jelentettek kockázatos élelmiszer miatt.

A segítségnyújtási hálózat ügyeinek száma folyamatosan növekszik, 2022. évben több mint 2500 megkeresés érkezett, **amelyből 96 a tej és tejtermék kategóriára vonatkozott.** Magyarországot 69 AAC bejelentés érintette, melyet 11 esetben hazánk kezdeményezett. A megkeresések között előfordult jelölési probléma, adategyeztetés kérés, dokumentációs hiányosság, mikrobiológiai kifogás, illegális kisállatkereskedelem és nem engedélyezett összetevő.

Az élelmiszer csalással foglalkozó rendszerben (FFN) mintegy 600 bejelentést regisztráltak.

Az összes esetből 37 az oltalom alatt álló földrajzi árujelzőkkel kapcsolatban merült fel, amelyből 8

érintette a tej és tejtermékeket (pl. Parmigiano Reggiano). Magyarországot 86 hamisítás gyanúját felvető ügy érintette, melyből 10 esetben hazánk volt a bejelentő.

(Forrás: NÉBIH)

MAGYAR ÉLELMISZERKÖNYV - TEJTERMÉK IRÁNYELVEK

Módosult a Magyar Élelmiszerkönyv 2-104 számú irányelve a megkülönböztető minőségi jelöléssel ellátott tejtermékekről, valamint a 2-105 számú irányelv a megkülönböztető minőségi jelöléssel ellátott kézműves tejtermékekről.

Kikerült az irányelvek hatálya alól az Unió oltalom alatt álló földrajzi jelzést elnyert Mosonmegyei csemegesajt és a Lajta sajt, valamint a Rögös túró

Hagyományos Különleges Termékként történő uniós elismerésére tekintettel a Rögös állományú étkezési tehéntúró.

Ezen termékek előállítása során az Európai Bizottság által elfogadott és az Európai Unió hivatalos lapjában közzétett termékleírásban foglaltak betartása kötelező.

KAP MONITORING BIZOTTSÁG

A KAP Stratégiai Terv végrehajtását nyomon követő Nemzeti KAP Monitoring Bizottság, amelynek a Tej Terméktanács is tagja, júniusban tartotta második ülését. A megbeszélésen az

előző Monitoring Bizottsági ülésről készült jegyzőkönyv elfogadását követően a Bizottság módosított ügyrendje került megvitatásra és elfogadásra.

TEJ TERMÉKTANÁCS PÁLYÁZAT

A Tej Szakmaközi Szervezet és Terméktanács 2023. évben is sikeresen pályázott az Agrárminisztérium agrárágazati civil szervezeteket támogató pályázatán a 2023. évi Tejágazati Konferencia projektjével.

Az Agrárminisztérium felhívása célzottan irányult a civil szervezeteknek az agráriumot népszerűsítő kiadványok megjelentetésére, rendezvények szervezésére, valamint a szervezetek nemzetközi

képviselését biztosító kapcsolatépítésekre vonatkozó tevékenységeinek támogatására.

A 167 benyújtott pályázat közül 142 felelt meg a formai előértékelésnek, amelyek közül a tartalmi értékelést követően 41 civil szervezet, köztük a Tej Terméktanács nyert el támogatást.

(Forrás: <https://kormany.hu/hirek/elerhetok-az-agraragazati-civil-szervezeteket-tamogato-2023-evi-palyazat-eredmenyei>)

ÖKOGAZDÁLKODÁS – MŰHELYMUNKA

Az Agrárközgazdasági Intézet a VISIONARY kutatási program keretében a magyarországi ökögazdálkodás témájában hívott össze egy tudományos és szakpolitikai műhelymunkát, ahol a hazai ökögazdálkodásban érintett szereplők,

köztük a Tej Terméktanács, az AKI szakértőinek vezetésével az ágazat fejlődésének-fejlesztésének, valamint az ökoélelmiszerek elterjesztésének lehetőségeit vitatták meg.

A Tej Terméktanács havi rendszerességgel összeállított Jogszabályfigyelője ad tájékoztatást a teljes termékpályát lefedő nemzeti és uniós jogszabályokról és közleményekről, továbbá rendszeres része a RASFF, az EU tagországokban működő, az élelmiszerekre és a takarmányokra vonatkozó gyorsvészjelző rendszer tej termékpályára vonatkozó bejelentéseinek listája, valamint az FM Értesítő és a Magyar Szabványügyi Testület termékpályát érintő közleményeinek publikálása.

A 2023. május–június fontosabb jogszabályai a következők:

HAZAI JOGSZABÁLYOK

12/2023. (V. 19.) MK rendelet a háborús élelmiszerár-infláció csökkentése érdekében szükséges intézkedésekről szóló 162/2023. (V. 5.) Korm. rendelet végrehajtásáról

A 162/2023. (V. 5.) Kormány rendelettel elrendelt kötelező kereskedői árcsökkentéshez kapcsolódó tájékoztatási kötelezettség teljesítéséhez szükséges tájékoztató közzététele.

2023. évi XLIV. törvény egyes törvényeknek az agrárminiszter feladatkörét érintő módosításáról

Egyebek mellett módosult az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről szóló 2008. évi XLVI. törvény, amely szerint tilos az olyan élelmiszer előállítása, illetve forgalomba hozatala, amely nem csak a rá vonatkozó minőségi előírásoknak, de a jelölési előírásoknak sem felel meg. Módosult a jogkövetkezmények fejezet: az engedélyköteles tevékenység végzésére vonatkozó engedélyt az eljáró hatóság legfeljebb két évre visszavonhatja, illetve az engedély visszaszerzését feltételhez kötheti.

A mezőgazdasági és élelmiszeripari termékek vonatkozásában a beszállítókkal szemben alkalmazott tisztességtelen forgalmazói magatartás tilalmáról szóló 2009. évi XCV. törvény tekintetében meghatározásra került a közeli lejáratú termék fogalma, továbbá a tisztességtelen forgalmazói magatartásnak minősülő esetek közül hatályát veszítette az összetétele és érzékszervi tulajdonságai alapján azonos termékek végső fogyasztói értékesítési árának a termék származási országa alapján diszkriminatív módon eltérő képzése.

A mezőgazdasági termékpiacon szervezésének egyes kérdéseiről, a termelői és a szakmaközi szervezetekről szóló 2015. évi XCVII. törvény többek között a szakmaközi szervezetek megállapodásaira, döntéseire és összehangolt magatartásaira vonatkozó kérelmek tekintetében módosult.

238/2023. (VI. 19.) Korm. rendelet a villamos energia versenypiaci árazásával kapcsolatos kérdésekről

A kormány nettó 200 euró/megawattóra áron maximalizálja a fizetendő villamosenergiadíjat a – 2023. június 1-jén hatályban lévő – fix áras szerződéssel rendelkező feldolgozóipari, szálláshely-szolgáltatás, valamint raktározást, szállítást kiegészítő tevékenységet folytató vállalkozások számára.

252/2023. (VI. 22.) Korm. rendelet az árfigyelő rendszer létrehozásáról és működéséről szóló 163/2023. (V. 8.) Korm. rendelet módosításáról

A fogalom meghatározások köre kiegészült a korábbi ár, a forgalmazás és a forgalmazás befejezése fogalmakkal. Módosult az adatszolgáltatás teljesítése fejezet az informatikai rendszer hibájából való kötelezettség mulasztás tekintetében, továbbá a jogkövetkezmények fejezetbe bekerült a tesztadat rendelkezésre bocsátási kötelezettség elmulasztása. Az adatszolgáltatás köréből kikerült az a termék, amelynek megszakítás nélküli forgalmazási időszaka legfeljebb egy hónap.

276/2023. (VI. 29.) Korm. rendelet a kiterjesztett gyártói felelősségi rendszerrel összefüggő egyes kormányrendeletek módosításáról

A rendelet egyebek mellett több ponton is módosítja a kiterjesztett gyártói felelősségi rendszer működésének részletes szabályairól szóló 80/2023. (III. 14.) Korm. rendeletet. A módosítások többek között érintik a fogyasztó számára történő értékesítés helyén használt csomagolószerek során keletkezett kiterjesztett gyártói felelősségi kötelezettséget, amely a csomagolószerek értékesítője helyett a csomagolószerek gyártóját terheli.

A csomagolás-összetevőkre az egyes összetevőkre vonatkozó KF kódokat és az azokhoz tartozó kiterjesztett gyártói felelősségi díjtételeket kell alkalmazni. Változik a jogszabály a kiterjesztett gyártói felelősségi kötelezettség átvállalása és az átvállalási szerződés tekintetében, továbbá módosulnak a saját célú felhasználás meghatározásai a külföldi előállítású csomagolóanyagok vonatkozásában. Módosul az EPR díjfizetési kötelezettség keletkezésének időpontja, valamint az EPR díj megfizetése alóli mentességek köre is. Az egyes mellékletekben eszközölt módosítások mellett változnak a nyilvántartási és adatszolgáltatási előírások is.

26/2023. (VI. 30.) AM rendelet a Közös Agrárpolitika pénzügyi alapjaiból nyújtott támogatások felhasználását szabályozó miniszteri rendeletek módosításáról

A rendelet egyebek mellett módosítja a mezőgazdasági krízisbiztosítási rendszer működésének részletes szabályairól szóló 68/2020. (XII. 23.) AM rendeletet a krízisbiztosítási pótbefizetés és pótlólagos kompenzáció kifizetése tekintetében, továbbá a fiatal mezőgazdasági termelők támogatásáról szóló 19/2023. (IV. 19.) AM rendelet a szakmai végzettséget igazoló okirat tekintetében. A további módosítások érintik az új KAP jogszabályokat: az eljárási szabályokról szóló 13/2023. (IV. 19.) AM rendeletet, a támogatások igénybevétele során alkalmazandó feltételekről szóló 14/2023. (IV. 19.) AM rendeletet, az Agro-ökológiai Programhoz kapcsolódó támogatás igénybevételének részletes szabályairól szóló 15/2023. (IV. 19.) AM rendeletet, valamint a termeléshez kötött közvetlen támogatások igénybevételének szabályairól szóló 17/2023. (IV. 19.) AM rendeletet.

11/2023. (VI. 22.) GFM rendelet az árfigyelő rendszerbe tartozó termékkategóriákról és termékekről

A rendelet mellékletei tartalmazzák az árfigyelő rendszerbe tartozó termékkategóriák megnevezését, az egyes termékkategóriákon belül a bejelentési kötelezettséggel érintett termékek körének meghatározását a termékek kiserelése és leírása alapján, az egyes termékekhez tartozó napi ár és törzsvásárlói ár típusát, valamint a termékek pontos azonosítását lehetővé tevő adatokat.

1255/2023. (VI. 28.) Korm. határozat az Agrár Széchenyi Kártyával kapcsolatos kormányzati intézkedésekről szóló 1615/2022. (XII. 13.) Korm. határozat módosításáról

A módosítás értelmében 2023. március 31-ről 2023. július 31-re módosul az aszály által sújtott mezőgazdasági termelők számára nyújtott Agrár Széchenyi Kártya Folyószámlahitel költségeinek emelt szintű kamattámogatásáról szóló 1447/2022. (IX.19.) Kormány határozat alapján meghirdetett hitelek hatálybalépési ideje.

KÖZLEMÉNYEK

33/2023. (VI. 9.) számú Kincstár Közlemény a történelmi bázisjogosultságok jogosultjának személyében bekövetkezett változás átírásának rendjéről

A Közlemény a történelmi bázisjogosultság jogosultjának személyében bekövetkezett változás nyilvántartásban történő átvezetésének kérelmezéséhez használható nyomtatványokat rendszeresíti, valamint az átvezetési eljárásokkal kapcsolatban nyújt tájékoztatást.

35/2023. (VI. 19.) számú Kincstár Közlemény a mezőgazdasági krízisbiztosítási rendszer működésének részletes szabályairól szóló 68/2020. (XII. 23.) AM rendelet szerinti július hónapban teljesítendő adatszolgáltatásról

A mezőgazdasági termelőnek adott tárgyév július 1-jétől július 31-éig a tárgyév tekintetében meg kell adnia az egységes kérelemben bejelentett, valamint az egységes kérelemben be nem jelentett, természetbeterendezésben folytatott mezőgazdasági tevékenységgel érintett megművelt földterületekre vonatkozó gazdálkodási adatait, amely adatszolgáltatásra figyelemmel állapítja meg a Magyar Államkincstár tárgyév szeptember 15-éig a mezőgazdasági termelő krízisbiztosítási hozzájárulásfizetési kötelezettségének összegét. A Közlemény ezen adatszolgáltatás teljesítésével kapcsolatban nyújt tájékoztatást.

40/2023. (VII. 7.) számú Kincstár Közlemény a mezőgazdasági krízisbiztosítási rendszer működésének részletes szabályairól szóló 68/2020. (XII. 23.) AM rendelet szerinti, a pótbefizetés vállalásáról szóló nyilatkozat benyújtásáról és a pótbefizetés teljesítéséről

A 2021. évre vonatkozó pótbefizetés vállalásáról szóló nyilatkozat legkésőbb 2023. július 16. (munkaszüneti nap lévén 2023. július 17.) 23:59:59-ig nyújtható be. A pótbefizetés összege a 2021. évben korábban a mezőgazdasági termelő által befizetésre került krízisbiztosítási hozzájárulás 3,5-szerese, amelyet 2023. július 31. napjáig kell megfizetni.

43/2023. (VII. 17.) számú Kincstár Közlemény az aktív mezőgazdasági termelői minőség megállapításáról

A közlemény a közvetlen támogatásra való jogosultság feltételeként meghatározott aktív mezőgazdasági termelői minőség megállapítására vonatkozó eljárás részleteiről nyújt tájékoztatást.

1/2023. Nébih eGN hirdetmény

2023. április 20-án hatályba léptek a 2023. évi egységes kérelmek benyújtásához kapcsolódó jogszabályok, amelyek kimondják, hogy a gazdálkodási naplót elektronikusan és papír alapon is vezethetik a gazdálkodók a támogatások igénylésének feltételeként. A Nébih elkészítette a papír alapú vezetéshez használandó nyomtatványt és a kitöltését segítő útmutatót. A 2023. évre vonatkozó, papír alapon vezetett Gazdálkodási naplót legkésőbb 2024. január 31-ig szükséges rögzíteni a Nébih elektronikus Gazdálkodási napló (eGN) felületén.

Nem változik az állati melléktermékek átadása és ártalmatlanítása

2023. július 1-jétől 35 évig a MOL-MOHU felel a magyarországi települési hulladék gyűjtéséért és kezeléséért. Az új szabályozás nem érinti a nagylétszámú állattartó telepek, a vágóhidak, az élelmiszer-előállítók, valamint a kereskedelmi és vendéglátóipari egységek esetében az állati melléktermékek kezelését. Az érintett élelmiszerlánc-szereplőknek a továbbiakban is a hatóság által engedélyezett szállítók és üzemeltetők részére kell átadniuk a keletkező mellékterméket.

Idén nyáron is korlátozza a Nébih a hosszú távú élőállat szállítmányok indítását

A Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal 2023 nyarán is korlátozza a nem klimatizált gépjárműveken a hosszú távú élőállat szállítmányok indítását. A Bulgárián keresztül Törökországba tervezett közúti kerdőző szállítás 2023. július 11. napjától további utasításig tilos, emellett az egyéb célszörzágok esetében is folyamatosan vizsgálják, hogy biztonságosan indítható-e a szállítmány.

EU JOGSZABÁLYOK

2023/C 200/09 EU Bizottsági Közlemény elnevezés bejegyzése iránti kérelem közzétételéről a mezőgazdasági termékek és az élelmiszerek minőségrendszereiről szóló 1151/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 50. cikke (2) bekezdésének a) pontja alapján

A kérelem a „Lajta sajt” (OFJ) elnevezés bejegyzésére irányul, amely kérelem elleni felszólalásra a közzététel napjától számított három hónapon belül van lehetőség.

2023/C 202/13 EU Bizottsági Közlemény termékleírás nem kisebb jelentőségű módosításának jóváhagyására irányuló kérelem közzétételéről a mezőgazdasági termékek és élelmiszerek minőségrendszereiről szóló 1151/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 50. cikke (2) bekezdésének a) pontja alapján

A módosítás jóváhagyására irányuló kérelem a „Parmigiano Reggiano” (OEM) sajt termékleírását érinti, amely kérelem elleni felszólalásra a közzététel napjától számított három hónapon belül van lehetőség.

VP PÁLYÁZATOK

MÓDOSÍTÁS

Mezőgazdasági termelők EU-s és nemzeti minőségrendszerhez történő csatlakozásának támogatása (VP3-3.1.1-22)

Megjelent az elektronikus felület használatához és e-kérelem benyújtásához segítséget nyújtó felhasználói kézikönyv, továbbá módosult a 4.4.1. Kiválasztási eljárásrend című fejezet, amely szerint a támogatási kérelmek a 272/2014. (XI. 5.) Korm. rendelet alapján egyszerűsített kiválasztási eljárásrend alapján kerülnek kiválasztásra.

A Gazdálkodási Napló vezetésével kapcsolatos módosítások

A 2023. évi Egységes Kérelem benyújtási időszakának utolsó napját megelőző időszak tekintetében az Államkincstár honlapján közzétett gazdálkodási napló, a 2023. évi EK benyújtási időszak utolsó napjától pedig a Nébih honlapján közzétett gazdálkodási napló vezetése elvárt. Ennek megfelelően egyebek mellett az alábbi pályázati felhívások dokumentációja változott:

- Az állattenyésztési ágazat fejlesztése – trágyatárolók építése (VP5-4.1.1.6-15)
- Ökológiai gazdálkodásra történő áttérés, ökológiai gazdálkodás fenntartása (VP4-11.1.1-11.2.1.-21)
- A fiatal mezőgazdasági termelők számára nyújtott induló támogatás (VP2-6.1.1-16)
- A tejágazat szerkezetátalakítását kísérő állatjóléti támogatás (VP3-14.1.1-23)
- Natura 2000 mezőgazdasági területeknek nyújtott kompenzációs kifizetések (VP4-12.1.1-16)
- Ökológiai gazdálkodásra történő áttérés, ökológiai gazdálkodás fenntartása (VP4-11.1.1-11.2.1-18) – a támogatás keretösszege is módosult (32,63 Mrd Ft)
- Agrár-környezetgazdálkodási kifizetés (VP4-10.1.1-21)

„Általános útmutató a felhívásokhoz” és „Általános útmutató a 2021-2027-es programozási időszakban meghirdetett felhívásokhoz”

A 272/2014. (XI. 5.) Korm. rendelet és a 256/2021. (V. 18.) Korm. rendelet módosítása nyomán módosultak a címben szereplő dokumentumok.

GINOP PÁLYÁZATOK

Élelmiszeripari komplex beruházások támogatása kombinált hiteltermékkel (GINOP-1.2.6-8.3.4-16)

A felhívás keretösszege 44,83 milliárd Ft-ról 39,63 milliárd Ft-ra csökkent, az egyéb módosítások pedig érintik mások mellett a támogatást igénylő projekttel kapcsolatos pénzügyi elszámolás (záró kifizetési igénylés) benyújtásának határidejét, valamint a rendelkezésre tartási és a türelmi időt.

AZ AGRÁRCÉGEKNEK IS JÖN AZ ESG JELENTÉSI KÖTELEZETTSÉG - MUTATJUK, MIRE KELL FELKÉSZÜLNI



A környezeti értékek megóvása ma már nem csak szabályozói és fogyasztói elvárás, de a magas energiaköltségek miatt a hatékony működés kulcsa is. A fenntarthatóságot szolgáló intézkedéseknél azonban már arra is érdemes figyelni, hogy az EU a cégek egyre nagyobb részére írja elő a beszámolási kötelezettséget: 2026-tól, azaz a 2025-ös pénzügyi évre vonatkozóan már azok a hazai agrárium meghatározó cégei is érintettek lesznek, akik a három előírt kritériumból kettőnek megfelelnek. Azaz 250 fő foglalkoztatottat meghaladó létszámmal dolgoznak és/vagy nettó árbevételük a 40 millió EUR-t és/vagy mérlegfőösszegük a 20 millió EUR-t meghaladja.

A mezőgazdasági és élelmiszeripari cégeket a szabályozási környezet és a fogyasztói elvárások is a fenntartható fejlődés irányába terelik. Egyik oldalon az európai uniós és hazai követelmények nagyon komoly célokat és követelményeket határoznak meg – többek között 2030-ra az üvegházhatású gázok csökkentését 55 százalékkal, 2050-re pedig a klímasemlegesség elérését, az antimikrobiális szerek használatának csökkentését, a talaj termőképesség csökkenésének megakadályozását, a növényvédő szerek és a műtrágyahasználat csökkentését, illetve az organikus megművelt területek arányának növelését. Emellett a vásárlók oldaláról is növekszik az elvárás, hogy olyan terméket fogyasszanak, amely a környezeti értékeket szem előtt tartva készült, és akár el is utasíthatnak olyan márkákat, amelyekkel szemben fenntarthatósági aggályok merülnek fel.

„Az Európai Unióban az agrárszektor nagyon intenzíven támogatott. A Közös Agrárpolitika (KAP) jelenlegi, 2027-ig tartó ciklusában a közvetlen kifizetések, I. pilléres támogatások, legalább 15 százaléka fenntarthatósági célokat szolgál, a II. pilléres támogatások (vidékfejlesztés) esetében pedig 37 százalék kötődik a klímahelyzethez. A zöldebb megoldások azonban hosszú távon az energiahatékony termelést és a körforgásos gazdaságot támogatják, ezért a fenntarthatóságot szolgáló fejlesztések egyúttal az üzleti érdekeket is támogatják” – mondta el **Demeter Zoltán, a K&H Agrárüzletág vezetője**. „Emellett az EU taxonómia megfelelésre is meg kell kezdeni a felkészülést, ugyanis a következő években lényegesen több vállalatnak kell jelentést közzétenni a fenntarthatósági teljesítményével kapcsolatos nem pénzügyi adatairól” – tette hozzá a szakember.

Hogyan tud felkészülni az agrárium?

2025-től a nagyvállalatokra, 2026-tól – azaz a 2025-ös pénzügyi évre vonatkozóan – a hazai agráriumot meghatározó cégek jelentős részére is vonatkozik a közzétételi kötelezettség (CSRD – Corporate Sustainability Reporting Directive). Mivel a globális üvegházhatású gáz kibocsátás egyharmada az agráriumhoz kapcsolódik, az ellátási lánc minden elemében van tennivaló a fenntarthatóság érdekében. A CSRD közzétételi kötelezettséghez első lépésként azonosítani kell a vállalat szempontjából érintett gazdasági tevékenységeket relevancia és megfelelőség szerint, majd meg kell kezdeni az adatgyűjtést. A közzétételhez szükséges adatok és struktúra meghatározásához azonban – főként az első jelentés esetében – érdemes lehet erre szakosodott auditorokat bevonni.

Kereskedelmi és Hitelbank Zrt.



ENZIMATIKUS TAKARMÁNYOZÁSI

PROGRAM ÉS TERMÉKEK

A VITAFORT ZRT. PORTFÓLIÓJÁBAN

A genetikai előrehaladás kapcsán jelentkező teljesítménynövekedés egyre koncentráltabb, a tehenek igényeinek mind jobban megfelelő takarmányadagok megalkotását követeli meg a szakemberektől, ugyanakkor a gazdaságos termelés mellett a környezetvédelmi szempontokra is fokozottan ügyelnünk kell. A koncentráltság növelése csak a takarmányhasznosulás egyidejű javulásával eredményezhet nyereséges termelést, ami amellet, hogy segíti a genetikai potenciál által meghatározott teljesítmény elérését, akár bizonyos táplálóanyagok csökkentését is lehetővé teszi a takarmányban. Emellett, a nem hasznosuló táplálóanyagok környezetbe történő kiválasztásának mérséklésével a környezetterhelés is csökkenthető.

A takarmányhasznosulás javítása enzimatikus hatással bíró kiegészítő takarmányokkal

Az enzimatikus hatással rendelkező kiegészítő takarmányok változó mennyiségben tartalmaznak enzimeket. A különböző aktivitással rendelkező enzimek bizonyos mikroorganizmusok (gombák és baktériumok) fermentációs tevékenysége során, azok anyagcsere termékeiként jönnek létre. Az előállított fermentációs terméket változatlan formában fel lehet használni,

de tovább tisztítva a különböző aktivitással rendelkező enzimek is kinyerhetőek belőle.

A tisztítatlan enzimek (fermentációs kivonatok) hatásmechanizmusa jelentősen eltér a tisztított enzimekétől. A tisztított enzimek az endogén enzimekhez hasonlóan segíthetik az egyes takarmánykomponensek lebomlását, ezzel elősegítve az emésztést és a felszívódást. A nem tisztított enzimek hatásmechanizmusa a bendőben működő endogén enzimekkel fennálló szinergizmuson alapul. Az egyik legvalószínűbb hipotézis az, hogy a tisztítatlan formában bejuttatott enzimek javítják a bendőmikrobák (pl. a cellulózbontó baktériumok) kapcsolódását szubsztrátjaikhoz és ezzel növelik kolonizációs képességüket. Az adagban lévő tápanyagok (cukrok, aminosavak stb.) ezért gyorsabban és nagyobb mennyiségben szabadulnak fel, ami serkenti a bendő mikroflóráját. Ha a baktériumok száma megnő, akkor több enzim termelődik a bendőben és ezáltal javul a tehenek által elfogyasztott takarmány szárazanyagának emészthetősége (Newbold, 1995).

A tisztított enzimek és a fermentációs kivonatok közötti legfontosabb különbségeket az alábbi táblázatban foglaltuk össze:

Tulajdonságok	Tisztított enzimek	Fermentációs kivonatok
Enzimek	Deklarált aktivitás, 1-2 enzim (amiláz, proteáz, celluláz, xilanáz, glükánáz, stb.), kevés mellék aktivitással.	Sok enzim, kombinált aktivitás sok mellék aktivitással (szélesebb hatásspektrum).
Aktivitás	Meghatározott aktivitás: units/g (mennyi enzim található 1 g termékben, ami 1 μ mol glükóz felszabadítására képes 1 perc alatt.	Gyakorlati tapasztalatokon nyugvó mátrix értékek.
Mennyiség	Kevés enzim, relatíve nagy mennyiségben.	Sok enzim, relatíve kis mennyiségben.
Stabilitás	Érzékenyebbek a bendőben lévő körülményekre (pH, hőmérséklet, enzimek, stb.) (Beuchemin és mtsai, 2003; Vicini és mtsai, 2003).	A bendőfolyadékhoz sokkal inkább hasonló összetétel.
Összetétel	Szinte kizárólag enzim vagy enzimek.	Az enzimek mellett egyéb fermentációs termékek: aminosavak, nukleinsavak, vitaminok, stb. („élesztő-effektus”).



Eazystim a Vitafort Zrt. enzimatikus takarmányozási programjában

A Vitafort Zrt enzimatikus takarmányozási programjának meghatározó eleme, az Eazystim (Gyártó: JEFO Nutrition Inc., Kanada, Magyarországi forgalmazó: Adexgo Kft) három mikroorganizmus (Aspergillus oryzae, Trichoderma viride, Bacillus subtilis) fermentációs kivonatot tartalmazza, amelyek a bendő mikroflórájával kialakított szinergizmusuknak köszönhetően növelik a takarmányokban található keményítő, fehérje és rost lebonthatóságát, illetve emészthetőségét.

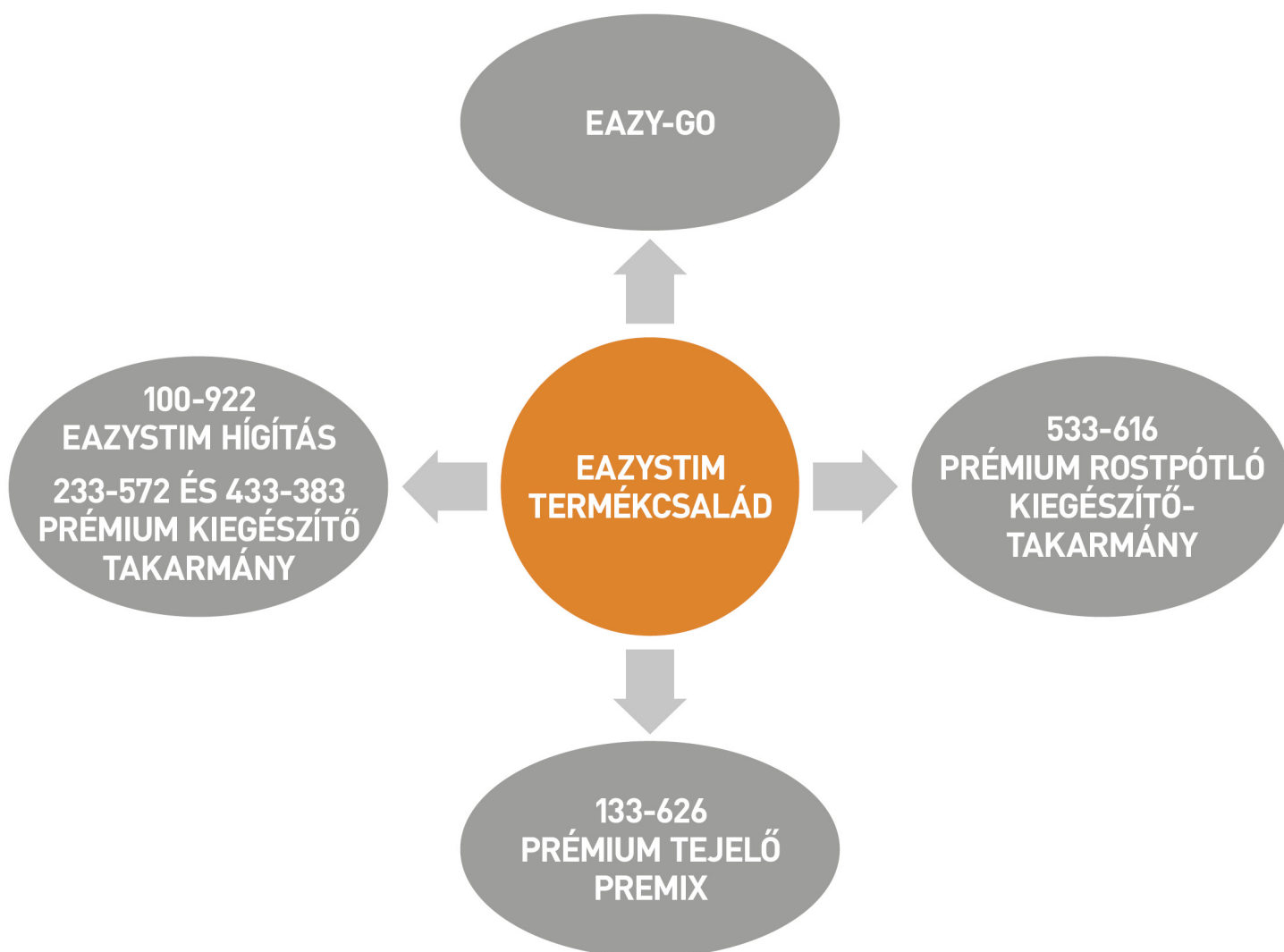
• Az Eazystim-ben található enzimtípusok és azok aktivitása:

- α -amiláz típusú aktivitás (Aspergillus oryzae)
- proteáz típusú aktivitás (Bacillus subtilis)
- celluláz típusú aktivitás (Trichoderma viride)

• Az Eazystim etetésével szerzett tapasztalatok tejelő és húshasznú állományokban:

- Javul a tejtermelés
- Nő a tejjel megtermelt fehérje, illetve zsír mennyisége
- Csökken a tej szomatikus sejtszáma
- Nyári hőstressz esetén lassabb és kisebb mértékű a tejtermelés csökkenés
- Nő a napi testtömeg gyarapodás
- Javul a fajlagos takarmányértékesítés
- Csökken a hízalási idő
- Javul a színhús kihozatal és ezáltal a vágóállatok minősítése

A Vitafort Zrt. Eazystim termékcsaládját széles körben sikerrel alkalmazzuk partnereinknél.



Az Eazystimet tartalmazó termékek alkalmazásának előnye, hogy javítják a táplálóanyagok hasznosulását, meghatározott keretek között lehetőséget adnak a napi takarmányadag (TMR) abrak részarányának csökkentésére, ezen kívül a korszerű, robotizált fejésrendszerekben használt takarmányadagokra (PMR) is könnyen adaptálhatóak.

Czakó Péter
szarvasmarha szakspecialista
Vitafort Zrt.

